ידען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

הײַנט 10 זײַטען (טאבעלע פון דער מלוכה־לאטעריע — זעה זייט 3)

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 108	לאדז, דינסטאג, כ״ג אייר תרצ״ד	צוועלפטער יאהרגאנג	Łódź, Wtorek, 8 maja 1934 r.	№ 108

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

אטענטאט אויפ׳ן קאנצלער דאלפוס האט זיך נישט איינגעגעבן אויסצופיהרען

ארעסטירט אויף דער דייטש־עסטרייכישער גרעניץ, א יונגענמאן, וועלכער איז געפאהרען קיין וויען אויסצופיהרען דעם אטענטאט אויפ׳ן עסטרייכישען קאנצלער

וויען, 7 (ספ. טעל.)

קיין לינץ האט די גרעניץ־וואך געבראנגט אנ׳ארעסטירטען, ביי וועלכען מ׳האט געפונען 2 גאז־פיסטאלעטען און א גרעסערע צאהל גאז־קוילען.

נאך א לענגערען פערהער, האט דער ארעסטירטער ערקלערט, אז ער הייסט פאציק און האט זיך מודה געווען, אז ער האט געוואלט פאהרען קיין וויען אויסצופיהרען אנ׳אטענטאט אויפן קאנצלער דאלפוס.

די וויטערדיגע אויספארשונג איז אין גאנג.

אפיציעל איז מען מודיע, אז די דייטשע רעגירונג׳ האט אויפמערקזאם געמאכט דער עסטרייכישער מאכט, אז א געוויסער האנס פאציק, 17 יאהר אלט איז דעם 5 מאי אוועק פון דרעזנא מיטן ציל צו פאהרען קיין עסטרייך אויסצופיהרען אנ׳אטענטאט אויפן קאנצלער דאלפוס.

דעם 6 מאי, איז פאציק טאקע ארעסטירט געווארען אויף דער עסטרייך־דייטשע־גרעניץ.

פרעזידענט הינדענבורג איז געזונד?

בערלין, 7 (ספ. טעל.)

דא ווערט אפיציעל אפגעלייקענט די ידיעה, וועגען א קראנקהייט פון פרעז. הינדענבורג.

הינדענבורג פיהלט זיך געזונד און פיהרט אויס אלע אמטליכע פליכטען.

וויען, 7 (ספ. טעל.)

„רייכספאסט" איז מודיע, אז דער געזונד־צושטאנד פון פרעזידענט הינדענבורג רופט ארויס אין דייטשלאנד א גרויסע זארג.

אלס זיין עווענטועלען פערטרעטער ווערט אנגערופען דער עהעמאליגער נאמיעסטניק גענעראל פאן עפ, וועלכער איז 66 יאהר אלט און איז געווארען פאפולער דורכ׳ן אומיוארפען די סאוויעטישע ארדנונג אין יאהר 1919.

אויפרייס אין א פראנצויזישער דינאמיט־פאבריק

פאריז, 7 (ספ. טעל.)

אין דער דינאמיט־פאבריק אין דער געגענד פון נאמור, איז פארגעקומען אנ׳אויפרייס. איין ארבייטער איז דער׳הרג׳ט געווארען און 2 זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

די סיבה פון אויפרייס איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

גרויסע שרפה אין ביאליסטאק

אפגעברענט 32 הייזער

ביאליסטאק, 7. (ספ. טעל.) בעכטען האט אין דער פארשטאט סטאראשעלצי אויסגעבראכען א שרפה.

32 וואוינהייזער, זענען אוועק אין פלאמען, אויך 41 שכנישע סטאדאלעס זענען פערברענט געווארען.

ס׳איז געשאפען געווארען א הילפס־קאמיטעט צו העלפען די בשרפים, אין די ערשטע 6 טעג וועט דאס מיליטער צושטעלען לעבענסמיטעל פאר די בשרפים, דער וויצע־וואיעוואדא מיכאלאווסקי האט אסיגנירט 1000 זלאטעס און דער „קאמיסא" באוואקאווסקי 500 זלאטעס.

מיניסטער בעק אין בוקארעשט

בעלגראד, 7 (ספ. טעל.)

די רייזע פון פוילישען אויסערן־מיניסטער בעק קיין בוקארעשט, ווערט זעהר לעבהאפט קאמענטירט דורך דער ארטיגער פרעסע.

הכנות צו דער ענטוואפנונגס־קאנפערענץ

פאריז, 7 (ספ. טעל.)

„לא־פטי־פאריזיען" שטעלט פעסט, אז הענדערסאן האט ברעה איבערצורוקען די דאטע פון דער זיצונג פון פרעזידיום פון דער ענטוואפנונגס־קאנפערענץ אויפ׳ן 28 מאי ד. ה. אויף א טאג פאר דער זיצונג פון דער הויפט־קאמיסיע.

לופט־קאמוניקאציע צווישען פוילען און טערקיי

אנגארא, 7. (ספ. טעל.) הייגט איז דא אנגעקומען א פוילישע דעלעגאציע, וועלכע וועט פיהרען אונטערהאנדלונגען וועגען איינשטעלען א לופט קאמוניקאציע צווישען פוילען און טערקיי.

אכטונג! זונטאג, דעם 13 מאי אין זאל „פילהארמאניע" (נארוטאוויטשא 20) קומט פאר די פייערליכע פראקלאמירונג פון דער ספר־תורה־אקציע אכטונג!

א. נ. פון „חפץ־חיים" זצ״ל מיט דער בעטייליגונג פון די גרעסטע ראשי־ישיבות פון ליטע, ווי אויך מיט דער בעטייליגונג פון די חשובע רבנים פון לאדז און אומגעגענד.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נפטר געווארען אין עלטער פון 74 יאהר אונזער הייסגעליבטער פאטער, שוויגערפאטער, גראספאטער, ברודער, שוואגער און אנקל

נ״ע אשר ב״ר שמשון הלוי ז״ל בארנשטיין

(לאנגיעהריגער קאלאביאל־סוחר אין לאדז)

די לויה קומט פאר היינט דינסטאג, דעם 8 מאי 1934 (כ״ג אייר תרצ״ד) 2 א זייגער בייטאג פון טרויער־הויז ראקיטשיגער 47, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

קאפע „IDEAL"

(dawn. „Atlantic")

פיעטריקאווער 48, טעל. 162-11

מאכט בעקאנט, אז צום זומער־סעזאן גיבען מיר ארויס די גוט־בעקאנטע און געשמאקע

פרישטיקען און וועטשערעס פון 90 גר.

ווי אויך די נייע שטאקפורע יארסקע מיטאגען פון 2 זל. און מאלירע בעהאנדלונג!

מיט אכטונג

קאפע „אידעאל" פיעטריקאווער 48.

אנאנסען אין „נ. פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג.

בריליאנטען, גאלד, זילבער, פערשיד. ביזשוטעריע, לאמבארד־קוויטעס קויפט און צאהלט די העכסטע פרייזען

Magazyn jubilerski M. H. Lissak, Piotrkowska 5

ביטשריפט = ביורא

פאר געריכטס־ און אדמיניסטראציע־מאכט

B. Mann

האט זיך איבערגעצויגן פון פעטריקאווער 10 אויף פעטריקאווער 82

פארטער, לינקע אפיצינע.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער ליבע און אונפערגעסליכע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער און אורגרויסמוטער נ״ע

גאלדע קאפער

אשת ר׳ אברהם יצחק ז״ל

בת ר׳ משה ז״ל פינולא

אין עלטער פון 82 יאהר

די לויה קומט פאר היינט דינסטאג, כ״ג אייר תרצ״ד, 1 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער־הויז שרודמיעסקא 29, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

אויפרייסן אויף די ווינער באהן=סטאַציעס

ווין, 7. (ספ. טעל.) די היינטיגע צייטונגען רעדען זעהר בּרייט אַרום וועגען די באַהבען-אַטענ-טאַטען, וואָס זענען געמטען ביינאַכט פאָרגעקומען אויף די מזרח- און מע״ב.-באַהנהויפען.

לויט די ידיעות האָבען אומבעקאַנטע איבער-געלעגען אויף דער סטאַציע צו האַלטען זייערע וואַליזעס, אין, וועלכע עס האָבען זיך געפונען טייר-וועלס-מאַשינען.

באַלד אויספאָרשען דורך אַ קאָמיסיע די טיי-לען פון די איבערגעבליבענע שטיקלעך, איז פעסט-געשטעלט געוואָרען, אַז אין יעדער וואַליזע האָט זיך געפונען עטליכע קילא אויפרייס-מאַטעריאַל מיט אַ זייגער און אַ צווייליטערדיג פלעשעל בענזין, דער דאָזיגער אפּאַראַט איז געווען אויסגערעכענט אַרויס-צורופען אַ פייער דורך אַן אויפרייס.

אין אַלע דריי ערטער האָט זיך איינגעגעבען צו ליקווידירען דאָס פייער צוליב דעם, וואָס דער אויפרייס איז פאָרגעקומען ביינאַכט, האָט ער קיינעם פון די אַרבייטער נישט געשאַט, נאָר אויף דעם מזרח-באַהנהויף האָט זיך געפונען איין אַרבייטער וואָס האָט געהיטען און צוליב'ן פייער האָט ער נישט געקענט אַרויס, ער איז דאָך איהם געלונגען אויסצודרייסען אַ קראַטע פון פענסטער און אַרויס-שפרינגען.

לויט ווי די פאָליציי האָט בעקומען ידיעות האָבען די אַגענטען אויסגעפיהרט די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען.

די גאַנצע אָנפיהרונג מיט דער יוד. איבערוואַנדערונג אין ראַטען=פערב.

געהט איבער צום „קאָמזעט“

מאָסקווע, (יט״א) איבערצוגעבען דעם „קאָמזעט“ די גאַנצע אָנפיהרונג מיט דער יודישער איבערוואַנדערונג אין ראַטען פערבאַנד איז דער בעשלוס פון נאַציאָנאַליטעטען-ראַט ביים „ציק“, וואָס איז איצט פערעפענטליכט געוואָרען.

דער דאָזיגער בעשלוס בעדייט, אַז פון אַ מלוכה-אָרגאַן, וואָס זיין פונקציע איז ביז איצט געווען מיטצוהעלפען דער לאַנדווירטשאַפטליכער איינאָרדענונג פון די אַרבייטענדע יודען אין ראַטען-פערבאַנד, ווערט דער „קאָמזעט“ אַן אָנפיהרענדער אָרגאַן. דעם „קאָמזעט“ וועט געגעבען ווערען דאָס רעכט דירעקט צו שליסען אָבמאַכען מיט ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס אין פראָגען, וואָס זענען נוגע דער בעדינגונג פון די איבער-וואַנדערער. בעשעפטיגונג פון די איבערוואַנדערער בעצייטענס צוזוגרייטען בעצירקען פאַר די איבער-וואַנדערער, בעזונדערס אין בירא-בידזשאַן, פיה-רען דאָרט די נויטיגע בוי-אַרבייטען אין א. וו.

די רעאָרגאַניזירונג ווערט דורכגעפיהרט, כדי צו קאָנצענטרירען די גאַנצע איבערוואַנדערונגס-אַרבייט אין איין אָרגאַניזאַציאָנעלען צענטר, וואָס זאָל טראָגען די גאַנצע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר דער דאָזיגער אַרבייט.

אויף וועלכע צוועקען וועט פערווענדעט ווערען די צוויי מיליאָן פונט הלוואה פון דער א״י-רעגירונג

לאָנדאָן (יט״א) אין דעם „ווייס-בוך“ פון דער ענגלישער רעגירונג, וואָס בעהאַנדעלט, ווי עס איז שוין דורך יט״א טעלעגראַפיש מיטגעטיילט גע-וואָרען, די בעפאָלמעכטיגונג פון דער א״י-רעגירונג בנוגע דער הלוואה פון 2 מיליאָן פונט, ווערען אויס-גערעכענט די פאָלגענדע צוועקען, אויף וועלכע די הלוואה זאָל פערווענדעט ווערען: 250,000 פונט אויף דער קאָלאָניזירונג פון די דעקלאַסירטע אַראַ-בער 933,000 פונט אויף וואַסער-פערזאָרגונג און דרענאַזש-אַרבייטען אין ירושלים און חיפה, וואַסער-פערזאָרגונג פאַר חברון און אַנדערע קלענערע שטעט 200,000 פונט אויף לאַנדווירטשאַפטליכע קרעדי-טען, 210,000 פונט אויף בויען באַפעסטיגונגען און 407,000 פונט אויף בויען עפענטליכע בנינים, דערונטער דעם צענטראַלען פאָסט-אַמט אין ירושלים און בנינים פאַר שיידענע בילדונגס-אינסטיטוציעס..

די בעשטימונג פון 250,000 פונט אויף דער קאָלאָניזירונג פון אַראַבער ווערט געזאָגט אין „ווייס-בוך“, שטימט מיט דער שטעלונג פון דער רעגירונג פון זיין מאַיעסטעט פון יאָהר 1930, אַז עס דאַרפען געמאַכט ווערען שריט פאַר דער קאָלאָניזירונג פון די יעניגע אַראַבער, וועלכע זענען, לויט דער בעשטעטיגונג פון דער דורכגעפיהרטער אויספאָר-שונג, אַרויסגעשטויסען געוואָרען פון זייערע באָדען אַלס רעזולטאַט דערפון, וואָס די באָדען איז איבער אין יודישע הענד, אויב זיי האָבען נישט בעקומען קיין אַנדער באָדען אָדער אַן אַנדערע גלייכווערטיגע בע-שעפטיגונג.

די 200,000 פונט אויף לאַנדווירטשאַפטליכע קרעדיטען וועלען געבען דער א״י-רעגירונג די מעג-ליכקייט צו ערטיילען לאַנגטערמיניגע הלוואות אַראַבישע און יודישע לאַנדווירטשאַפטען אויף'ן פלאַכען לאַנד און די אַראַבישע לאַנדווירטען אין בערגיגע געגענדען.

עס ווערט גלייכצייטיג בעטאָנט, אַז די אַלע אינוועסטיציעס, וואָס וועלען פינאַנסירט ווערען פון די הלוואה-פאָנדען, דאַרף מען זיך, ווי ווייט מעגליך, בענוצען מיט ענגלישע אויסאַרבייטונגען, וואָס גאַ-ראַנטירען גערעכטע אַרבייטס-בעדינגונגען.

דאָס „ווייס-בוך“ רעכענט אויס אַ ריי בע-דינגונגען, וואָס מוזען געווען ווערען דורך דער א״י-רעגירונג, כדי די הלוואה זאָל אַמאָרטיזירט ווערען אין משך פון 40 יאָהר לויט'ן מוסטער פון די גאַראַנטיעס פאַר דער ארץ-ישראל'דיגער און מזרח-אַפריקאַנישער הלוואה פון יאָהר 1926 און שליסט זיך מיט דער בעהויפטונג, דאָס צוליב דער גינסטיגער פינאַנציעלער לאַגע פון א״י, וועט זיכער נישט קומען דערצו, אַז די גאַראַנטיעס פון דער ענגלישער רעגירונג זאָלען דאַרפען אויסגענוצט ווערען..

ראַטעוועט אייער געזונד!

קראַנקע אויף רופּטורען (ברוך-קראַנקהייטען)

ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך-קראַנקהייטען (רופּטורען) אַפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאַגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספּע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך-באַנדאַזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) אָרטאָפּעדישע הייל-גאָרסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָ-פּעדישע הייל-אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס-מאָדעלען, אויף זשילאַסעס. - גומי-זאָקען לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס.

ספּעציעלער אַנשטאַלט פאַר הייל=אָרטאָפּעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג

לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ)

(פראָנט פּאַרטער), טעל. 177-09 נאָהנט פון לאָדזער פאַבריקס-באַהנהויף

בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איז אונבעדינגט נויטיג.

צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען און דאַנק-בריף.

(אין זגערזש אויף טלאָמאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

מאַנעווערס פון דייטשען פלאָט

בערלין, 7. (ספּ. טעל.) פון קיעל איז מען מודיע, אַז בעכטען איז אַנגעשוואָמען פון פאָרט דייטשע קריגס-שיפען אויף מאַנעווערס.

פאָלקס=קאָנפערענץ פון יודישען אַמעריקאַנער קאָנגרעס

ניו-יאָרק, 7. (טעלעגראַפיש דורך יט״א). בעכטען זאָן היינט איז פאָרגעקומען אַ גרויסע פאָלקס-קאָנפערענץ פון יודיש-אַמעריקאַנער קאָנגרעס ס'זענען געווען אַנוועזענד פיל דעלעגאַטען פון אַלע געגענדען אין די אַמעריקאַנער שטאַטען, ס'זענען אָנגענומען געוואָרען אַ רייה רעזאָלוציעס וועגען באָי-קאָט, קאַמף מיט היטלערן, יודישען וועלט-קאָנגרעס א. אַ. וו.

לעטישע רעגירונג בעשטימט אַ יוד אַלס איהר פאַרשטעהער אין תל-אביב

ריגאַ, 7. (טעלעגראַפיש דורך יט״א) די לעט-טישע רעגירונג האָט בעשטימט דעם יוד ליפשיץ אַלס עהרען-קאָנסול אין תל-אביב.

הילף=רוף פאַר די נשרפים פון וולאָדזשימיעזש

וואַרשאַ, 7. (טעלעגראַפיש דורך יט״א). יט״א האָט בעקומען אַ דרינגענדע טעלעגראַפי-שע ווענדונג פון וולאָדזשימיעזש וועגען הילף פאַר דעם אָפּגעברענטען שטעטעל, 500 יודישע פאַ-מיליעס זענען געבליבען אָהן אַ דאַך איבער'ן קאָפּ, הילף איז דרינגענד נויטיג.

וואַנגעלישער וועלטבונד לאָזט אַרויס אַ רוף לטובת יודען

„דאָס קריסטענטום איז אַ בעל-חוב פון די יודען“

לאָנדאָן (יט״א) ווי עס טיילט מיט די ענג-ליש-עוואַנגעלישע צייטשריפט „ענגליש טשערטשמען“ האָט דער עוואַנגעלישער וועלט-בונד אַרויסגעגעבען אַן אויפרוף צו די קריסטליכע וועלט אַבצוהאַל-טען אין די קירכען קאָלעקטיווע תפילות פאַר'ן וואויל פון די יודען, בעזונדערס אין זונטאָג פון קריסטליכען שבועות.

דעם אויפרוף האָט פערפאַסט דער בישאָף פון וואָרסעסטער. עס ווערט אין איהם צוו. אַנד. ערקלערט, אַז היינט-צו-טאָג מוז מען לידער ווידער פעסטשטעלען אַן אויפשוואונג פון דער אַנטיסעמיטי-שער בעוועגונג. דער שליסעל צו לעזען דאָס פּראָב-לעם ליגט אין דער האַנד פון דער קריסטליכער קירך, וועלכע האָט אָבער ביז איצט די דאָזיגע אויפ-גאַבע נישט ערפילט. דאָס קריסטענטום איז אַ בעל-חוב פון די יודען. דער גאַנצער אַלטער טעסטאַמענט און כמעט דער גאַנצער נייער טעסטאַמענט זענען אַ זאַמלונג פון יודישע ביכער, דאָס קריסטענטום איז שולדיג די יודען אַ דאַנק, און ווי האָט מען זיי דעם דאָזיגען דאַנק געגעבען!

בעקאַנטמאַכונג.

דער לאָדזער יודישער ביר=האַלע= בעזיצער=פעראיין, בושעווסקע 16

מאַכט בעקאַנט די מיטגלידער, דאָס היינט, דינסטאָג, דעם 8-טען ד. ח. 6 אַ זייגער אוו. צום ערשטען טערמין און 8 אַ זייגער אָוונד צום צווייטען טערמין ביי יעדע צאָהל מיטגלידער קומט פאַר אין אייגענעם לאָקאַל

די יעהרליכע גענעראַל-פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפענונג און וואַהלען פון אַ פּרעזידיום און 2 אַססעסאָרען, 2) בעריכט פון דער פערוואַלטונג און רעוו.-קאָמיסיע 3) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און רעוויזיר-קאָמיסיע און 4) פרייע פאָרשלאָגען.

עס ליגט אין אינטערעס פון די מיטגלידער צאָהלרייך און פּונקטליך צו ערשיינען.

די פערוואַלטונג.

סענסאַציע אויפ'ן ביכער=מאַרק!

די טעג איז ערשינען דאָס בוך

„פאַלשע חרפה“

ד״ר מעד. ה. רוזשאַנער.

וואָס יעדער דערוואַקסענער דאַרף וויסען וועגען ווענערישע קראַנקהייטען

צו בעקומען ביי אַלע צייטונגס-פערקויפער.

פּרייז 2 זלאָטים.

דאַנקזאַגונג.

דעם עהרען-קאָמיטעט פון מיין יובל-פייערונג, דער רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע פון „בײַעם פאָלקסבלאַט“, רעדאַקטאָר לאַזאַר פוקס, דירעקטאָר אַ. פּערלמאַן, ד״ר מ. ברוידע, דעפּ. וואַלטשינסקי, דעם אָבער-קאַנטאָר ישראל אַלטער, דירעקטאָר רידער, דירעקטאָר זאַקס, דעם כאָר פון סינאַגאָגע, דעם אַרטיסטישען כאָר פון „הזמיר“, די הערען זעלמאַנאָוויטש, העכט און י. לעוו — פאַר דער גרויסאַרטיגער גינסטיגקייט און פערעהרונג בעת דער פייערונג פון יובל פון מיין 40-יעהריגער מוזיקאַלישער טעטיגקייט, דריק איך אויס מיין אויפריכטיגסטען דאַנק.

מ. דאַרגוזשאַנסקי.

שייטלען

מיט פאַריזער שרינדען

ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאַסיג און רעיעל אויסגעאַרבייט צו ביליגע פּרייזען ביי קערש, סטווערא 15

כעמיש=באַקטעריאָלאָגישער לאַבאָראַטאָריום

מ. שאַץ

לאָדז, פּעטריקאָווער 37.

פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אַנאַליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, א.א

פּרעציאַנקעס

איז אַ זעהר רייכע אויסוואַהל, ווי אויך די לעצטע מאָדעלען פון עלעגאַנטסטע שיך

עמפּפעהלט: A. Ogórek

ŁODŻ, ZAWADZKA 11.

דאַנקזאַגונג.

דעם חשובן און געשעצטען עסקן ה' ס. בעלכאַטאָווסקי (עקספּאָרט — אימפּאָרט) אין Wien IX, Kinderspitalgasse 1 פאַר דער בעמיהונג, וואָס ער האָט אדורכגעפיהרט אַלע פאָרמאַליטעטען, כדי עס זאָל פאָרקומען ווי געהעריג די לויה פון אונזער אונפערגעסליכען

נ״ע

אליעזר באַכראַך

(בידגאָשטש)

דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען און הערציגסטען דאַנק.

מ. קלעפּפיש און פאַמיליע.

„איצטיגער רעזשים וואלט נישט אנגעהאלטן 1 טאג
ווען דאס דייטשע פאלק וואלט געוואוסט דעם אמת וועגן דער לאגע"
געוו. אמעריקאנער געזאנדטער אין עסטרייך וועגעז דער לאגע אין דייטשלאנד און עסטרייך

ניו־יארק (יט"א) אויף א גרויסער קאנפע־רענץ פון יידישע געזעלשאפטליכע טוער אין פילא־דעלפיא איז מיט א רעדע וועגען דער לאגע פון יי־דען אין דייטשלאנד און עסטרייך ארויסגעטרעטען דער געוו. אמעריקאנער געזאנדטער אין עסטרייך אוירל.

די לאגע אין דייטשלאנד איז איצט זעהר אנ־געשטרענגטע ערקלערט דושארדזש אוירל, אומע־טום הערשט דאס געפיהל, אז אט־אט וועט עפעס פאסירען, די דייטשען זענען א טרויעריג פאלק. די אינטעליגענץ ווערט אלץ מעהר אנטי־היטלע־ריש, והגם די מאסען האלטען זיך נאך מיט די נאצים. אין דייטשלאנד הערשט איצט א טענדענץ פאר פער־שטארקטען מיליטאריזם. דער יודישער באיקאט האט אנגעטאן גרויסע צרות דער דייטשער ווירטשאפט, הגם די נאצי־פיהרער ווילען זיך דערין קיינמאל נישט מודה זיין. דער איצטיגער רעזשים וואלט נישט אנ־געהאלטען איין טאג, ווען די בעפעלקערונג וואלט געוואוסט ווען דער אמת'ער לאגע, צום אומגליק אבער האבען די נאצים די פולע קאנטראל איבער דער פרעסע אין דייטשלאנד, און דאס פאלק קען דער־ריבער נישט וויסען דעם אמת.

אפשטעלענדיג זיך אויף דער לאגע אין עסטרייך, האט מר. אוירל געזאגט, אז די דאלפוס־רעגירונג טוט אלץ, וואס זי קען כדי נישט צו דערלאזען דעם נאצי־איינפלוס געגען די יודען אין עסטרייך. די עסטרייכישע יודען האפען, אז די נאצים וועט נישט געלונגען צו פארכאפען די מאכט אין עסטרייך.

ענטוואפנונגס־פראגע אין ענגלישן לארדען־הויז

לאנדאן, 7.(ספ. טעל.) אויף דער היינטיגער זיצונג פון לארדען־הויז, האט לארד ראבערט־סעסיל אין זיין רעדע אנגעוויזען אז קיין שום פאלקא ... יאפאן, וויל נישט צושטערען דעם וועלט־שלום, דאך האלט דער רעדנער אז איראפא געהט שטופענווייז צו דער סיטואציע פון יאהר 1914.

צום סוף פאדערט דער רעדנער אנערגישע ענטוואפנונגס־פאליטיק.

לארד רידינג האט געפאדערט פון דער ענגלי־שער רעגירונג, אז זי זאל אויף דער ענטוואפנונגס־קאנפערענץ אויספילען פרייע האנדלונג פאר ענג־לאנד אין געוויסע מאמענטען.

ווענעזעלאס ענדערט די אנטיסעמיטישע פאליטיק פון זיין פארטיי?

סאלאניקי (יט"א) דער פיהרער פון די גריכישע אפאזיציאנס־פארטייען און געוו. פרעמיער ווענעזעלאס האט אויפגענומען צוויי פארשטעהער פון דער יודישער קהלה אין סאלאניקי, לגבי וועל־כע ער האט אויסגעדריקט דאס בעדויערן, דאס די גריכישע יודען מאכען איהם פערזענליך פעראנט־ווארטליך פאר די אנטיסעמיטישע שרייבערייען אין די ווענעזעליסטישע צייטונגען. ווענעזעלאס ער־קלערט, אז ער אליין פעראורטיילט די דאזיגע אנטי־יודישע ארויסטרעטונגען און ער זאגט צו מאכען בעמיהונגען וועגען איינשטעלען גוטע בע־ציהונגען צווישען יודען און זיין פארטיי. לסוף האט ווענעזעלאס פערזיכערט, אז ער האט געענ־דערט זיין מיינונג אין דער פראגע פון צוריק־שטעלען א בעזונדערע וואהל־קוריע פון די יודען אין סאלאניקי און ער גלויבט נישט מעהר, אז אזא קוריע זאל בילדען די פאראויסזעצונג פאר א פריד־ליך צוזאמענלעבען צווישען יודען און ווענע־זעליסטען.

ראדיא־פראגראם
דינסטאג, דעם 8־טען מאי 1934

7 צייט־סיגנאל, 7,05 גימנאסטיק, 7,25 גראמאפאן, ידיעות, 7,40 גראמאפאן, 7,55 הויז־ווירטשאפט, 11,40 פרעסע, ידיעות, 11,57 צייט־סיגנאל, 12,05 גראמאפאן, 12,30 ידיעות, 12,33 מוזיק, 12,55 ידיעות, 3,05 עקספארט, קאמוני־קאט, 3.20 קאנצערט, 4,05 פון פ.ק.א. 4,20 שפראכען־ווינקעל, 4,35 מוזיק, 5,30 רעפעראטען, 6.10 גראמאפאן, 6,55 פערשידענעס, 7,15 רעפער־טואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז, 7,25 פעליעטאן, 7,40 ספארט, ידיעות, 8,02 קאנצערט, 9,30 ליטעראַרישע פערטעלשעה, 9,45 מוזיק, 10.30 מוזיק, 11 ידיעות, קאמוניקאטען, 11,05 טאנץ־מוזיק.

* * *

פון אויסלאנד

7,05 ריגא־פראנצויזישע מוזיק, 8 פראג – אפערע פון סמעטאן, 8,10 דאווענטרי – גרויסער רעוויו־פראגראם אין דער אנוועזענהייט פון ענג־לישען קעניג און קעניגין, 8,15 בערלין – מוזיק. דראמע, 8,20 בוקארעשט – סימפ. קאנצערט, 8.45 מיילאנד – אפערעטקע, 10,10 לאנדאן — אפערע פון בעטהאווען.

ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע
4־טע קלאס — 2־טער טאג

15 tys. zł. — 69210
10 tys. — 21563 72362 113514
5 tys. — 50993 62925
2 tys. — 11748 12288 18080 26826 39744 42177 47383 47032 49181 55711 77019 78707 93421 96969 104552 122981 162534 163091

1000 zł. — 4874 5352 5655 7264 5795 9665 12251 13692 14867 15957 22351 23595 26982 28771 31973 41083 43661 49428 56602 73818 83981 85513 86432 92268 95614 103122 103890 103935 102997 108344 117866 126956 130831 137633 147301 150733 154285 152290 160697 165776.

Po 200 zł. na N-ry:
13 80 94 185 97 370 413 31 583 890 1159 67
201 483 531 779 957 2207 476 666 872 79 949
3060 214 448 502 5 725 831 67 961 4047 553 58
806 26 969 5007 17 87 99 118 96 234 383 549
618 47 61 780 917 6267 80 542 91 652 70 707 18
25 847 7301 82 415 753 842 61 92 916 8021 197
255 314 474 507 37 60 677 805 53 924 28 9035
212 99 415 641 912 10080 31670 879 933 38 61
11044 201 434 51 95 526 96 730 86 858 956 12061
181 384 591 645 77 757 805 60 13010 19 45 190
434 524 867 963 14105 87 331 83 508 40 701 3
50 958 15022 36 176 239 461 74 515 738 97 995
16155 240 471 574 885 951 96 17072 115 442 539
55 712 48 810 27 18212 45 54 328 80 578 849
979 19006 86 146 48 284 339 407 608 89 876 935
20040 404 59 627 735 918 21161 203491 664 72
718 880 906 22089 126 212 15 31 60 427 509 603
46 63 886 987 23098 158 209 73 359 61 639 700
41 77 905 24018 202 388 506 629 38 764 67 818
88 25106 580 776 806 952 26017 58 96 125 35 43
98 242 318 546 73 620 902 27030 18 256 376 509
664 28040 80 92 118 398 609 717 828 84 990
29012 166 228 331 429 505 641 856 30001 200 75
436 831 961 31008 156 202 30 41 525 70 420
32023 113 219 331 37 73 646 74 813 18 34 53
33067 138 228 87 370 469 623 824 952 84 34083
89 276 87 338 433 529 32 667 770 936 71 35097
116 372 450 509 37 58 95 613 31 78 80 83 731 69
86 832 988 36220 337 39 451 72 509 677 714 92
832 37195 518 52 78 99 704 869 979.

38330 423 826 39115 255 57 424 538 837 9899
10255 405 10 33 514 44 681 41034 98 107 71 229
364 559 86 639 714 875 94 939 42039 48 248 67
336 480 680 719 832 96 43106 213 595 622 79
880 86 916 52 65 44270 337 67 459 649 62 775
45014 46 58 93 261 77 389 411 18 67 558 755
97 869 46054 266 344 401 13 716 41 842 997
47096 409 18 604 715 804 48001 81 476 94 807
31 74 989 907 10 23 42 49001 41 172 240 316 73
451 575 687 738 938 58 50145 62 249 482 501 35
736 51172 201 12 13 14 32 394 450 720 37 65 94
876 52076 251 308 456 99 603 78 768 73 53037
252 316 556 721 85260 907 54215 449 72 85 676
702 28 85 894 55096 130 377 462 90 588 661 944
56126 255 92 438 85 555 634 838 80 801 96 57046
131 51 221 314 726 58034 218 358 512 39 78 661
833 96 59098 223 32 48 62 315 93 487 506 27 94
716 60020 89 252 510616 30 716 810 941 61037
44 554 71 605 782 804 68 62011 46 280 307 426
32 48 543 62 666 814 912 63017 201 84 98 398
435 48 639 53 93 788 833 64026 83 121 94 211
49 361 85 702 872 987 65011 108 43 234 41 53
452 56 546 928 66287 338 48 645 729 95 831 901
29 67256 312 42 64 77 503 10 95 651 93 769 833
72 911 68009 130 333 539 605 10 892 964 69105
67 352 694 70075 96 196 433 62 66 550 680 91
744 845 54 938 71036 116 31 55 628 730 38 49
800 27 901 72134 210 395 426 36 93 683 93 757
845 83 92 912 22 73115 261 384 93 458 758 856
76 88 955 90 94 74020 73 128 331 510 36 651
811 95 924 95 75108 219 998 527 620 748 88 934
76608 20 55 67 74 140 250 82 431 73 90 501
836 45 57 95 935 77008 277 366 525 82 96 844
53 911 41 78120 574 79067 165 83 273 336 38
479 563 692 80164 83 329 507 22 81 819 87 916
81056 242 536 641 783 98 815 939 78 82001 15
280 547 98 724 83 829 908 29 83032 57 184 200
32 498 760 867 72 90 932 84216 87 355 511 64
811 34 952 85001 84 341 414 73 757 83 86027
146 275 93 306 49 564 624 29 47 776 822 972
87006 13 28 126 49 320 409 613 23 722 953
88028 146 37 232 476 666 957 89133 61 219 317
471 559 630 838 929 90017 124 58 208 544 871
72 88 944 70 91054 322 84 86 442 52 61 73 95
553 672 846 901 92033 149 274 344 37 455 807
939 93032 138 503 760 825 27 94178 402 22 29
538 601 61 746 49 979 95010 26 47 349 70 542
63 648 731 37 87 926 44 96142 310 14 49 599
762 828 976 97135 303 09 51 54 570 628 53 937
98641 768 74 99080 260 81 467 616 61 100022
213 404 610 969 85 101020 44 60 213 71 92 425
76 87 536 731 883 102194 301 509 77 606 52 965
92 103154 244 72 426 37 657 708 14 52 975
104043 46 289 548 951 78 105050 58 97 147 239
69 312 437 47 76 552 651 828 106008 09 195 394
419 69 539 692 731 808 88 950 91 107049 63 160
66 226 45 56 89 344 65 656 711 36 108115 52 83
289 493 95 512 39 647 63 858 109617 84 701 43
826 64 965 69 90 110084 102 11 248 56 348 736
60 917 111118 226 58 96 337 433 571 612 762
980 112111 267 359 589 624 755 68 947 52
1130998 107 98 239 320 61 439 538 82 610 19 754
847 93 910.

114043 131 203 56 75 97 304 88 458 734 54
970 92 115047 142 82 282 370 444 53 502 73 77
951 783 926 69 116057 157 252 989 524 83 608
11 70 821 35 81 117159 342 69 730 97 810 953
54 87 118142 201 53 460 773 578 783 934 119388
538 73 655 733 927 120026 46 276 315 23 95 969
83 121306 404 75 82 581 613 770 820 49 977 79
122023 117 48 58 243 88 412 41 74 907 123121
243 338 535 626 741 845 926 35 87 124069 138
281 394 459 591 601 25 52 711 31 846 48 70 913
41 125110 40 256 308 22 593 95 890 913 79
126070 166 90 315 22 93 468 641 703 98 940 94
127107 215 300 477 82 621 714 815 23 949
128141 288 97 535 633 895 129003 57 97 229
431 503 53 682 863 92 926 130005 174 86 245
59 333 50 536 672 748 131510 17 67 689 798 979
132043 56 134 42 251 311 15 507 660 791 133005
149 75 200 87 558 647 726 859 66 915 33 134126
288 421 95 573 618 35 438 40 827 51 135013 21
130 235 305 30 444 649 857 946 136094 250 331
772 881 85 981 137082 89 427 784 822 86 138086
338 580 622 93 928 139011 41 59 274 90 315 33
429 55 555 751 60 140259 395 498 543 49 606
849 970 141047 184 247 98 331 65 571 703 71 78
829 88 939 142144 252 308 15 562 605 26 764 82
87 801 939 95 143058 186 339 79 441 594 97 966
144210 49 327 95 664 93 145001 93 361 464 539
620 90 782 909 146107 215 336 418 63 67 526
881 919 99 147005 270 78 80 331 49 477 609 23
939 148106 282 392 96 405 36 731 74 838 978 79
149318 71 417 26 564 652 775 90 150039 91 138
210 51 68 365 440 45 87 512 22 715 451 929 56
95 151118 327 35 497 820
152079 89 92 209 22 50 87 203 411 540 73
153113 256 304 607 766 831 62 154020 59 85 153
94 228 311 502 684 723 805 16 22 942 49 155205
52 385 424 37 56 609 709 16 951 85 91 156389
632 752 856 167024 223 334 43 802 46 909 31
158133 338 729 834 917 159055 76 155 315 71
503 160022 62 461 502 618 870 161033 77 162
338 438 46 529 661 64 82 162230 91 348 448 82
554 658 844 163141 214 39 90 381 404 31 85 6989
845 164302 34 49 448 585 600 784 894 974
165058 186 209 30 99 380 402 47 791 893 166026
212 30 508 13 677 714 22 874 167100 319 48 81
451 508 17 76 606 66 704 22 38 56 883 85 939
168156 218 319 44 58 68 93 451 619 60 796 949
169019 137 221 38 76 348 459 82 598 612 746
809 97 939 73.

CIAGNIENIE DRUGIE.

Po 200 zł. na N-ry:
463 911 1042 211 83 453 785 92 869 2151
3296 522 4633 37 70 789 5012 173 211 607 6092
518 682 7641 741 8136 772 866 9276 412 601 22
10276 917 11106 302 27 479 688 12369 96 609
734 60 96 952 13105 435 506 41 67 94 14442 611
38 15396 772 879 921 16340 568 17018 250 336
566 689 726 839 18213 393 710 803 21 19504
20045 474 21374 22848 966 32146 91 25485 92
597 726 874 26074 246 632 723 27041 55 97 164
221 814 924 28244 374 493 607 18 29074 251 692
380 30386 516 676 802 31012 60 318 643 808
326989 961 33087 475 666 34015 417 35418 635
790 36363 492 745 37664

38957 39050 73 214 28 243 409 855 40108 52
646 838 63 41077 111 288 599 835 42244 78 84
690 43135 321 44033 169 331 81 431 563 739 822
45004 17 117 626 96 46451 571 47077 48251 402
538 629 878 49008 98 179 325 40 639 789 51060
491 513 908 70 52104 58 180 97 466 662 86 729
91 53036 47 89 186 683 54563 55113 54 401 709
930 56786 930 57330 507 838 58100 236 600 12
711 88 97 59070 604 36 934 60057 110 248 85
315 423 827 41 79 61018 155 318 48 455 686
62030 49 96 213 58 589 63065 211 67 523 774
958 64156 304 417 563 760 833 65591 66232 374
584 96 614 703 872 928 43 67136 261 345 548 54
764 856 81 91 906 47 58289 754 858 69651 752
893 998 70045 186 564 847 71171 82 83 98 909
72162 91 339 668 768 73125 237 779 74332 480
779 90 75020 136 78 441 511 22 52 946 92.
76983 77056 256 440 647 969 78007 63 100 63
89 244 789 90 850 79170 332 75 628 768 80274
459 832 979 81503 82069 245 367 468 90 503 66
921 83143 334 512 802 84045 106 560 880 85198
260 747 913 86258 318 878 87069 321 45 627 731
8105 10 27 511 99279 378 553 91588 823 958
92092 681 93537 78 94010 53 465 673 92 948
95410 579 619 988 96091 539 671 935 97100
587 734 98543 861 926 99130 591 61 100836 987
101004 52 411 592 708 989 102197 476 783
103268 588 922 104005 212 503 808 938 105439
546 92 106241 566 669 107197 326 59 78 568
684 108218 348 835 109111 203 314 545 602 55
110306 97 99 844 908 111458 95 744 112892
113152 211 92 493 557 94 979.
114118 232 371 704 78 79 115782 894 909
116238 398 556 66 118093 170 494 677 769 95
119260 71 404 96 563 120215 121129 223 308 773
803 960 122030 126 200 532 84 123172 83 235
345 647 80 14292 424 43 85 517 707 67 88 854
993 125541 844 944 126193 244 750127106 22 292
332 425 618 929 128022 305 899 129599 677
130137 565 857 131561 132331 816 133157 66 535
84 655 79 912 134382 427 60 530 625 755 93 825
85 135031 598 622 715 856 136261 782 137022
426 539 49 632 138280 83 419 945 139116 46 547
980 140828 141076 377 417 578 813 41 142779
920 143057 167 94 820 96 144010 288 378 89 991
145425 970 146374 504 74 652 967 147013 257
320 726 148217 427 88 92 587 756 149135 256
488 517 697 98 954 70 151350 450 672 781 946.
152380 430 593 771 802 65 153043 739 154898
945 155809 961 156116 417 993 157049 127 243
71 616 994 158010 30 684 159166 494 656 897
160217 49 832 956 162133 693 163606 48 780
831 963 164084 287 336 482 540 627 802 165716
167060 385 533 45 721 97 18046 220 446 616
169006 117 42.

CIAGNIENIE TRZECIE.

150.000 zł. Nr. 85938.
20,000 zł. na nr. 160979
15,000 zł. — 27350
10.000 zł. — 161819 160268
5.000 zł. — 49298
2.000 zł. — 6811 28992 38936 40763 41567 41946 55931 66677 84962 91301 116112 123182 149413 150657.

Po 1.000 zł. 3035. 8178 9737 21348 27321 34984 36786 46499 52331 59347 63812 67335 81356 85036 88337 91489 93866 105539 113333 116791 116359 134272 162859 165905 168024.

Po 200 zł. na N-ry:
414 45 82 526 67 672 919 1287 302 449 87
2218 327 77 515 92 96 719 87 98 987 3667 781
4210 657 755 91 5137 241 396 588 6410 24 522
624 33 53 928 7126 200 13 327 681 775 84 8040
103 262 342 590 99 724 808 9640 765 991 10038
282 91 582 735 853 980 11071 84 280 99 953
12308 56 548 90 638 839 13211 430 608 729 956
14108 71 527 975 15179 279 322 39 649 65 781
852 917 16031 89 192 352 439 713 874 931 17271
822 901 18287 374 414 526 650 740 863 9893
19417 18 590 20387 581 98 747 59 21205 84 94
395 468 517 78 84 846 936 22104 747 814 943
23199 247 325 65 444 24230 654 91 951 96 25017
148 286 341 521 625 26169 334 78 465 550 799
865 27019 182 515 665 28018 115 489 705 38 961
67 29001 501 786 30005 654 31053 96 32079 132
222 356 742 863 33146 223 408 771 808 34021
412 536 803 9894 35800 36662 37399 496 602 816
38007 544 66 708 87 969 39123 440 590 763
40120 396 748 41343 536 643 83 862 42163 337
486 744 893 43124 433 518 715 922 44119 617
781 873 45158 76 466 510 46051 127 64 208 319
512 45 814 924 47042 112 13 205 21 422 719 873
972 48146 468 900 49094 142 320 80 533 69 838
9988 50121 420 40 537 40 783 51128 45 69 261
310 578 700 838 910 52201 325 90 482 53211 86
629 76 836 54005 203 81 680 783 55087 124 41
87 273 353 99 574 80 761 8903 56172 374 840
57122 256 890 338 48998 657 717 18 58283 893
605 7 717 60223 27 365 74 518 676 893 910 47
61041 354 470 792 85 917 62017 2698 852 74 512
612 808 63170 478 578 846 64015 57 182 400 12
565 8957 65285 366 410 576 617 34 66050 82 772
67067 260 761 821 68082 352 556 700 891 69222
32 01 3 70058 78 71075 217 31 353 908 23 72014
635 819 943 73434 667 74011 116 511 726 46 979
81 75116 297 351 421 814 975.
76314 97 794 898 78077 391 530 616 79240
576 86 79240 576 86 82005 96 497 662 81302 794
850 82306 406 77 561 83123 203 463 526 943 76
84101 832 911 85377 492 86030 943 87177 322 55
88735 976 88 89150 482 98 502 83 748 828
90804 91292 581 605 903 92017 341 662 93175
383 416 804 48 94076 258 406 594 703 21 890
909 95147 56 329 89 651 768 824 29 992 96152
71 319 865 959 97209 400 56 915 51 98127 393
665 99473 829 93 965 100043 76 299 509 759
101398 966 102151 609 973 90 103476 758 855
65 948 104185 99 269 85 412 778 802 23 105277
97 768 931 106105 823 75 107333 57 461 504 77
108524 109120 253 80 401 57 681 791 878 925
56 110304 411 77 111004 238 362 603 886 112187
254 465 758 877 84 964 113112 269 419 615 837
875.
114057 146 356 583 882 115090 361 89 532 34
766 863 116025 799 879 965 117206 479 533 971
118065 68 167 834 916 119012 185 229 559 75
120136 396 634 928 40 121064 154 245 394 653
122178 229 60 658 964 23044 69 85 714 89 814
50 82 999 124260 347 515 71 96 724 125027 257
587 97 126137 880 908 30 127423 41 553 652
703 853 128032 182 234 531 87 684 883 927
129153 379 454 94 828 48 130034 621 42 76 759
984 131337 99 432 541 72 132235 631 924 133017
83 120 65 512 627 761 899 134056 473 583 989
135113 544 90 735 37 40 85 136411 523 82 788
812 137062 333 631 731 138118 481 650 972
139012 161 543 872 140197 321 98 468 614 67
953 80 41052 101 227 86 489 688 97 723 142137
71 776 92 143011 121 91 433 624 758 144113
238 433 939 75 145026 127 47 83 518 35 739 931
146148 514 899 941 147156 252 75 574 89 90
148182 332 571 780 911 19 149118 150031 320 [illegible]
776 151201 555 821 88
152042 265 417 57 542 663 854 913 [illegible]
299 706 65 154063 187 253 513 18 155009 512 [illegible]
878 931 52 70 156217 515 671 157003 91 111 [illegible]
98 214 371 443 707 883 158223 406 725 15901[illegible]
181 255 431 535 90 914 99 160125 336 427 526
725 161063 91 680 920 162030 711 966 72 95
163095 136 85 457 84 772 76 886 995 165010 59
73 303 35 528 774 803 49 77 958 166135 209 382
516 619 167049 422 692 969 168083 110 277 395
481 780 169200 318 837 67.

לאדז
8 מאי 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז
8 מאי 1934

די גוטע בשורות פאר יודען

די גרויסע פלענער פאר יודישער עמיגראציע

די לעצטע טעג האבען אונז, יודען, געבראכט גאר גרויסע סענסאציעס; אמאל וואלט מען עס גערופען ישועות ונחמות. אפילו מיט איינע פון די דאזיגע ביישפיעלן וואלטען מיר זיך פערכליניעט ביז צום גאולה'. היינט זאגען שוין אבער אונזערע חושים אזוי פערמעמט, אז מיר ווערען נישט בתפעל אפילו פון אלץ צוזאמען, און מ'מוז אונז ערשט טרייסלען.

קודם די גוטע בשורה פון ארץ ישראל. דאס לאנד אויף וועלכען ס'קאנצענטרירען זיך איצט די יודישע האפענונגען; ענגלאנד איז שוין מסכים אריינצולאזען הייאהר פערציג טויזענד עולים, באר בתנאי אז אינטעליגענט זאל ברענגען מיט זיך א גרון, א מאשינע, פון טויזענט פונט. א יוד, מיינט ענגלאנד, איז אויפגעוועקט ווי פיל ער פערמאגט: א יוד אהן טויזענט פונט איז גארנישט ווערט.

באלד נאכדעם קומט די שכנות פון ארץ־ישראל, עבר הירדן, און ס'קומט די בשורה אז דער עמיר איז באך שטארק פעראינטערעסירט אין זיין אמאליגען פלאן וועגען עפענען די גרעניצען פון זיין לאנד פאר יודען, די דאזיגע ידיעה בעקומט איצט מעהר וואניגקייט דערפאר ווייל דער עמיר קלייבט זיך קיין לאנדאן און ווייל די פליאטקעס ארום זיין מעגליכער קרוינונג הערען זיך באלד נישט אויף...

און טאמער איז עס נאך אלץ ווייניג, קומט א ידיעה וועגען בייע פלענער צו שאפען יודישע רעפובליקען אין עקוואדאר און אנגאלא, און, קענטיג, גאר אין א גרויסען מאסשטאב.

ס'ערהט אויס, ווי איין טאג האט מען זיך מיט אנ'אמת פערנומען צו לעזען די אנגעווייטאגטע יודישע פראגע מיט איין קלאפ און טון דערביי אלץ וואס ס'לאזט זיך אויף פערשידענע געביטען. 3

ס'איז פאראן אפילו א גאנצע סיסטעם אין אט די אלע ידיעות און שמועות, ווי זיי וואלטען פלאנירט און ארגאניזירט געווארען דורך איין האנט, וועלכע איז געפיהרט געווארען דורך איין שכל, פרומע יודען וואלטען געזאגט, אז דאס איז די טיפע חכמה פון דער פארזעהונג (השגחה) (און סתם פאליטיקער וועלען עס אויסטייטשען פאר דער געוועהנליכער לאגיק פון די אומשטאנדען. (סיי ווי אבער איז אין דאס אלץ פאראן איין אלגעמיינער זינען.

ווען די געוואלדיגע יודען נויט האט אויסגעשפאנט מיט צוואנציג יאהר צוריק און ריף געמאכט די פראבלעם פון עמיגראציע זענען פאר די יודען געשטאנען אפען פערשידענע מיליאן־פליסעג־דיגע לענדער, בעזונדערס אמעריקע פון צפון און פון דרום. די פראבלעם פון טעריטאריאליזם, פון קאנצענטרירען די יודישע עמיגראנטען אויף איין טעריטאריע אין א מלוכה־אייגענהייט, איז דעריבער געווען האמאלט א לוקסוס־זאך פאר נאציאנאליסטען. און אז הערצלס השתדלות ביים טערקישען סולטאן איז אדורכגעפאלען און ענגלאנד האט פארגעלייגט צו קאמפענסירען אונז מיט אוגאנדע האבען יודען געענטפערט מיט אנ'אזאג, ווייל: „מיר קענען ווארטען!" און אז בארען הירש האט אויף אייגענע מיטלען געשאפען די קאלאניזאציע אין ארגענטינע איז מען פשוט נישט געפאהרען אהינצו, מ'האט אויסגעלאכט עפענטליך די דאזיגע בארענישע פאנטאזיע און איהר פערמאגס ביים עולם. יודען האבען זיך געקלאמערט פון דעם נאציאנאל־סענטימענט, זיך געדריסען צום ציון.

איצט, ווען די צרה פון יודען האט ווידער א שפאר געטון, זענען שוין אלע טירען געשלאסען, די כוואליע פון עמיגראציע האט נישט וואוהין זיך דורכצורייסען און דעריבער איז זי בכלל אפגעשוואכט געווארען און טרייבט נישט אויס קיין מיליאנען ווי דעמאלט, ציון ווערט איז געווארען א געשעהענער פאקט, זי שטייט, ווי א געטרייע מאמע, מיט אפענע ארעמס, אויפצונעהמען איהרע אויסגעשטויסענע, וואגלענדיגע קינדער, אבער דא זעהט מען בעשיינפערלעך ווי די עמיגראציע פערשטארקט זיך אלץ מעהר, וואס גרעסער די אויפנאהמס־פעהיגקייט ציון בעווייזט, ס'איז קלאר, אז די איצטיגע ציון וועט קיינמאל נישט קענען זעטיגען אונזער עמיגראציע הונגער, ווייל מיט'ן עסען קומט דער אפעטיט. וואס מעהר עמיגראנטען זי בעהאלט איין, אלץ גרעסער ווערט די מחנה פון די אומבעפרידיגטע.

פערציג טויזענד איז די צאהל עולים, וואס האבען דעם פערגאנגענעם יאהר זיך איינגעווארצלט אין לאנד, קעגען דעם ווילען פון דער מאנדאטאר־מאכט, וואס א טייל פון זיי האט, אין פלוג, גאר געמאכט דעפארטירט ווערען, האט אבער די דאזיגע צאהל זיך אזוי איינגעהאמערט אין די מוחות פון די טוער דירעקטארס אז זיי זענען שוין גרייט צו אנערקענען דעם געשעהענעם פאקט און איינלאזען היי־יאהר אויך די דאזיגע צאהל, קיין מעהר נאטירליכע ענטוויקלונג פון די געשעהענישען קען מען זיך נישט פארשטעלען.

אבער, ווי געזאגט, איז דער הונגער דורכדעם גופא פילפאכיג פערשטארקט געווארען. ציון קען שוין — אפשר דערווייל — איהרע ארעמס ברייטער נישט פאנאנדערשפרייטען. און דא ליגט און פינסטערט אין איינזאמקייט און אפגעלאזענקייט דער עבר הירדן, וואו יודען האבען קיין צוטריט נישט. צי איז א חידוש, אז דער עמיר אבדולא איז זיך מתקנא אין ארץ־ישראל און וויל אויך זיין לאנד רייך מאכען מיט די נאטירליכע יודישע עקספאנסיע, וואס וועט פריהער־שפעטער מוזען בעפרידיגט ווערען, צי אין עבר הירדן, צי אין סיריען, צי אין ביידע צוזאמען.

און היות די דאזיגע פערברייטערונג פון דער יודישער קאלאניזאציע וועט נאך אלץ נישט קענען צופרידענשטעלען, גאר, פערקעהרט, וועט אודאי באלד פילפאכיג מעהר פערשטארקען דעם עמיגראציע־הונגער, איז דעריבער געוועזען די גינסטיגקייט, צו טראכטען וועגען נאך אנדערע קאנצענטרירטע קיבוצים און ווילבאלד ס'איז פאראן א בעשטימטע אמט ביי'ן פעלקער־ליגע, איז טאקע דא מסתם געוואקסען די איניציאטיוו.

און אויך דער קאנצענטרירטער קיבוץ איז שוין איצט נישט קיין לוקסוס, ווי אמאל, נאר א נויטווענדיגקייט. די אלטע ישובים מיט פארשיגע קולטור־רעזשימען פון אינדוסטריע און האנדעל, ווילען פשוט דעם יודישען נישט אריינלאזען. ער זאל קענען געניסען פונ'ם וואוילשטאנד וואס די האבען פריהער געשאפען. דעריבער מוז מען פאר איהם אויסזוכען א מדבר־לאנד וועלכעס זאל דורך איהם אנבאארבעט און ענטוויקלט ווערען, שאפען אן אייגענע קולטור און אט דאס איז טעריטאריאליזם.

און מעגען, די דאזיגע אלע בשורות טובות אפגעלייקענט ווערען היינט, וועלען זיי מארגען ווידער ארויסשווימען, ווייל דאס לעבען פאדערט זיי, ווייל קיין אנדערער אויסוועג איז נישטא.

ס'איז פאראן אויך אנ'אנדער אויסוועג — צו בעפעסטיגען יודען אויף די ערטער פון זייער אלטער איינגעזעסענקייט, אבער מיט דער דאזיגער לעזונג וועט מען אננעמען ווארטען ביז ס'וועט שוין אויסגעפרובירט ווערען אויף דער מיטעל פון אלגעמיינעם טעריטאריאליזם, חוץ די גרעניצען פון ציון.

ווי אזוי טרעפט אויך ביי אנ'אינדיווידואום, אז ער קלייבט זיך אויס א לענגערען וועג, ווייל איהם דאכט זיך, אז ער איז דער גרינגערער...

פ. ס.

ענדעציע „דעמאסקירט" די סאנאטארען

אז זייער אנטיסעמיטיזם איז א פאלשער

די ענדעציע איז געוואוינט צו שלאגען די סאנאציע מיט'ן געוועהר פון יודען־פריינדשאפט, בעשולדיגענדיג איהרע סאנאטארישע געגנער, אז זיי זענען פריינד פון די יודען, אז זיי נעהמען זיך אן פאר יודישע עוולות, אז זיי לאזען יודען נישט שלאגען, אז זיי ערטיילען יודען פריווילעגיעס, זענען די ענדעקעס איבערצייגט, און נישט אהן רעכט, אז דערמיט ווערט די סאנאציע בעוואלדיג קאמפראמיטירט אין די אויגען פון דער פוילישער געזעלשאפט. העצען געגען יודען, האסען די יודען, פיהרען געגען יודען אנ'אויסראטונגס־פאליטיק — דאס האלטען די ענדעקעס פאר זייער מאנאפאל. פאר זייער אויסשליסליך רעכט, וואס שאפט זיי כבוד, כח און פאפולערקייט צווישען דער פוילישער בעפעלקערונג.

עס איז דעריבער פערשטענדליך דער אלארם, מיט וועלכען זייער בלאט די „גאזעטא ווארשאווסקא" איז נעכטען ארויסגעטראטען די סאנאציע האט זיך אויך גענומען צו אנטיסעמיטיזם!

די ענדעקעס האבען דערפיהלט א דראהענדען קאנקורענט: אויב מ'וועט פון זייערע הענד ארויסרייסען דעם ארגומענט פון אנטיסעמיטיזם אויב אנדערע, געגנער, וועלען ווערען אנטיסעמיטען, דאן וואס וועט בלייבען פאר זיי גופא? וואס וועלען טון די ענדעקעס? זיי קענען דאך בלייבען אהן א שטיק ארבייט.

אנ'עהנליכען אלארם האבען די אלטע ענדעקעס שוין געהאט אויפגעהויבען, ווען ס'איז ענטשטאנען די יונגע, נאציאנאל־ראדיקאלע פארטיי, אנ'אפשפאלטונג פון דמאווסקי'ס לאגער.

די יונגע זאגען צו אין הלכת אנטיסעמיטיזם איבערצויאגען די אלטע, האט זיך די ענדעציע דערשראקען: צופיל אנטיסעמיטען, זיי נעהמען צו ביי אונז די ארבייט און די חיונה!

אויך איצט ביי די וואהלען, א סברה, אז אין מאנכע ערטער טרעטען די סאנאטארען ארויס מיט'ן לאזונג פון אנטיסעמיטיזם. האט זיך די ענדעציע נישט אויף א קאטאוועס דערשראקען פאר דער קאנקורענץ און זי שלאגט אין אלארם־גלאק:

פון קלענערע און גרעסערע, שטארק פעריודישטע שטעדט איז מען אונז מודיע, אז די סאנאציע ארגאניזירט דארט די וואהל־קאמפאניע אונטער'ן לאזונג פון כלומרשטען קאמף געגען יודען. דאס קומט פאר אויף דעם אופן, וואס עפעס א מעהר אדער ווייניגער אמטליכע פערזענליכקייטען לאדט איין צו זיך די פארשטעהער פון דער ארטיגער פוילישער געזעלשאפט, צווישען זיי אויך די נארדאוועצעס און אפעלירען צו שאפען א געמיינזאמען פוילישען וואהל־קאמיטעט און ארויסצושטעלען א געמיינזאמע קאנדידאטען־ליסטע.

אלס מאטיוו פאר אזא פערשטענדיגונג ווערט ארויסגערוקט די יודישע סכנה. אויב א שטייגער אין וועלכער עס איז שטאדט מאכען אויס די יודען 60 פראצענט פון דער בעפעלקערונג, זאגט מען צו די ארטיגע בירגער, וועלכע זענען נישט שטארק פערליבט אין דער סאנאציע: לאמיר שאפען א געמיינזאמע פוילישע ליסטע, און מיר וועלען זיך שוין בעמיהען, אז אט די ליסטע זאל בעקומען די גרעסטע צאהל מאנדאטען. אזוי ארום וועט ערפילט ווערען דער וויכטיגסטער פונקט פון אייער פראגראם — די שטאדט וועט פערוואלטעט ווערען דורך פאלאקען, און נישט דורך יודען.

אט אזוי פיהרען זיך אויף, בעהויפטען די ענדעקעס, די סאנאטארען אין פיל ערטער בעת די וואהלען. און אזא אויפפיהרונג האלטען זיי, די אלטע קלאסישע, ערפאהרענע אנטיסעמיטען פאר א געוואלדיגען שקר און צביעות. ווייל, זאגען די ענדעקעס, אין דער אמת'ן האבען די סאנאטארען ליב די יודען. און זייער אנטיסעמיטיזם איז בלויז א געמאכטער, א געקינצעלטער און דארף אהן רחמנות דעמאסקירט ווערען.

די ענדעציע ווארענט מיט דער גאנצער קאטעגארישקייט די פוילישע בעפעלקערונג, אז „דאס שאפען וואהל־בלאקען אלגעמיינע־פוילישע, וואס זענען כלומרשט געווענדעט געגען די יודען, איז אנ'אויסגעשפראכענע יודען־פריינדליכע ארבייט. זי שלעפערט איין די וואכזאמקייט און קאמפעריסקייט פון דער פוילישער געזעלשאפט און דער רעזולטאט וועט זיין, אז אין דער זעלבסטפערוואלטונג וועלען די סאנאטארען און די יודען גיין צוזאמען".

„דער קאמף פאר ענטיודען די פוילישע שטעט וועט נישט פון קאמפראמיסען, נישט מיט די יודען, נישט מיט זייערע פריינד, וועלכע טון זיך אן אויף דער צייט פון די וואהלען — מיט'ן הסכם פון די יודען — אין נאציאנאלע פעדערען".

די סאנאציע ווערט אזוי ארום „דעמאסקירט". אינטערעסאנט ווי אזוי זי וועט רעאגירען אויף אט דער דעמאסקירונג. צי וועט זי וועלען דערווייזען די „עכטקייט און אויפריכטיגקייט" פון איהר אנטיסעמיטיזם?! (ל. זאר)

דער היסטאריקער פראפ. שמעון אשכנזי

אלס לאורעאט פון דער ליטעראטור־פרעמיע פון דער שטאט ווארשא

אין די קולטורעלע קרייזען פון פוילען האט געמאכט א טיפען איינדרוק דאס אנערקענען די ליטערארישע פרעמיע פון דער שטאט ווארשא דעם בעריהמטען פוילישען היסטאריקער פראפעסאר שמעון אשכנזי. פראפעסאר אשכנזי איז א יוד און הגם מיט דעם נאציאנאלען יודענטום האט ער גאר ווייניג געמיינזאמעס, הגם ער קומט ארויס פון יודישע ספערען, וועלכע האבען זיך שוין פון לאנג אסימילירט און איבערגעריסען יעטוועדען צוזאמענבונד מיטן יודישען כלל האט ער אליין אבער קיינמאל נישט זיך אפגעטרייסעלט פון יודענטום, פערקעהרט, ער שטרייכט שטענדיג אונטער זיין יודישקייט, עס איז איהם צוליב דעם ווי בכלל צוליב זיין יודישער אפשטאמונג אויסגעקומען איבערצוטראגען נישט איין גרויסע אונאנגענעהמליכקייט.

פראפעסאר אשכנזי איז איינער פון די גלענצענדסטע פוילישע היסטאריקער. זיינע פארשונגען און ווערק בעציהען זיך צומייסטענס צו דער געשיכטע פון פוילען פון 19טען יאהרהונדערט. זיינע ווערק ווי א שטייגער, וועגען פוילישען נאציאנאלען העלד פירשט יוזעף פאניאטאווסקי זיין ארבייט וועגען דעם מארטירער פון דער פוילישער בעפרייאונגס־בעוועגונג דעם שליסעלבורגער געפאנגענעם לוקאשינסקי און פיל אנדערע געהערען צו די קלאסישע ווערק פון דער פוילישער היסטאריש־וויסענשאפטליכער ליטעראטור.

אין די לעצטע יאהרען, ווי בעוואוסט איז די ליטערארישע פרעמיע פון ווארשע אנערקענט געווארען אזעלכע ליטעראטען ווי וואצלאוו שעראשעווסקי, קאזימיערש טעטמאיער, דעם בעוואוסטען פובליציסט באי־זשעלענסקי א.ד.גל. דעריבער איז די איצטיגע אנערקענונג פון דער פרעמיע דעם געלערנטען, אנ'ערשיינונג, וואס גייט ארויס ווייט פון דעם געוועהנליכען.

די פערזענליכקייט, פון לאורעאט, דער שארפער קאמף וואס איז געפיהרט געווארען געגען איהם מצד גרויסע געזעלשאפטליכע און פאליטישע קרייזען, ציהט צו די בעזונדערע אויפמערקזאמקייט צום בעשלוס פון אויטאריטעטען ווארשעווער זשורי. דער געלעהרטער וועלכער האט אין די יונגע יאהרען, נאכדעם ווי ער האט געענדיגט די אוניווערזיטעט אין קראקא און אין געטינגען בעקומען דאצענטור אין לעמבערגער און שפעטער בעשטימט געווארען אלס פראפעסאר אין אלטען לעמבערגער אוניווערזיטעט; דער געלעהרטער און פאליטיקער וועלכער האט פערטראטען אלס עקספערט דעלעגאט פוילען אין פעלקער בונד וועלכער האט מיט ווירדע און גרויס קענטניש פון דער זאך געשפילט אנ'ערשט־ראנגיגע ראלע ביים פערטיידיגען דעם גורל פון אייניגע פוילישע געביטען ער איז א לאנגע צייט געווען דער אביעקט פון אנפאלען און האס מצד דער פוילישער ענדעציע. די לעצטע צייט איז די קאמפאניע געגען פראפעסאר אשכנזי בעדייטענד שוואכער געווארען. יעדענפאלס האבען נישט בעוויזען צו פאראליזירען די פאפולערקייט און די טיפע אכטונג, פון וועלכער דער פראפעסאר געניסט אין די בעסטע קרייזען פון דער פוילישער אינטעליגענץ.

ס'איז אינטערעסאנט צו בעמערקען, אז צווישען די מיטגלידער פון זשורי, וואס האט צוערקענט די פרעמיע דעם פראפעסאר אשכנזי, האט זיך אויך געפינען דער אנגעזעהענער פראפעסאר פון פוילישער ליטעראטור, דער געוועזענער רעקטאר פון ווארשאווער אוניווערזיטעט אויייעסקי, וואס זיינע אנטיסעמיטישע אנשויאונגען זענען גוט בעקאנט סיי אין די סטודענטישע, סיי אין די געזעלשאפטליכע קרייזען.

אין זשורי זענען אריין: דער פרעזידענט פון דער פוילישער אקאדעמיע פון ליטעראטור, דער בעריהמטער שריפטשטעלער וואצלאוו שעראשעווסקי, דער בעקאנטער פוילישער שריפטשטעלער יוליוש קאדען־באנדראווסקי, דער אנגעזעהענער שרייבער און פובליציסט, ווינצענטי זשימאווסקי, זאפיא נאלקאווסקא, וועלכע געהערט איצט צו די גלענצענדסטע פערטרעטער פון דער פוילישער ליטעראטור (באנדראווסקי, זשימאווסקי און נאלקאווסקא זענען מיטגלידער פון דער פוילישער ליטעראטור־אקאדעמיע), און א רייה אנדערע אנגעזעהענע שריפטשטעלער און פובליציסטען.

די אויפגאבע פון זשורי איז געווען א קאמפליצירטע. ווייל עס זענען ארויסגערוקט געווארען 9 קאנדידאטען, צווישען וועלכע עס האבען זיך געפינען אזעלכע נעמען ווי דער דיכטער קאזימיערש וויערזשינסקי, דער קריטיקער און פובליציסט קאראל אירזשיקאווסקי, דער אלטער פוילישער שריפטשטעלער און פובליציסט אלעקסאנדער שוויענטאכאווסקי, דער דיכטער, דראמאטורג און פובליציסט אנטאני סלאנימסקי א. אנד.

נאך עטליכע אפשטימונגען איז אלס זיגער ארויס פראפעסאר אשכנזי דורכ'ן אנערקענען פאר איהם די ליטעראַרישע פרעמיע, איז נאכאמאל אונטערגעשטראכען געווארען די גרויסע ליטערארישקינסטלערישע בעגאבונג פון בעריהמטען היסטאריקער, וועלכער ווערט מיט רעכט אנגערופען „היסטאריקער־קינסטלער".

א 1.000.000 זל.
קענסטו געווינען אין פיינגאלד'ס גליקליכער קאלעקטור
שרודמיעסקא 8, טעל. 108-99.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג
כג
8
אייר תרצ"ד

מאי

זון-אויפגאנג 3.53
זון-אונטערגאנג 7.12

פאבאר פון יאהרגאנג 1913

היינט, דינסטאג, דעם 8-טען מאי ה. י., 8 אין דערפריה דארפן זיך שטעלן צו דער מיליטער-איבערזיכט פאר דער פאבאר-קאמיסיע, נומ. 1 (פיעטריקאווער 89) די פאבאר = פליכטיגע פון יאהרגאנג 1913, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

D F

פאר דער פאבאר = קאמיסיע, נומער 2 פיעטריקאווער 89) קווער-אפיצינע, צווייטער שטאק, די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1913, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פונ'ם 1-טען קאמיסאריאט מיט די אנפאנג-אותיות:

P S Sch Ś

פאר דער פאבאר = קאמיסיע נומער 3 (פיעטריקאווער 165) די פאבאראווצעס פון יאהרגאנג 1912, קאטעגאריע B, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען קאמיסאריאט מיט די אותיות:

פון A ביז J

די פאבאראווצעס דארפן האבן ביי זיך א פערזענליכען דאקומענט, אדער אנ'אויטענטיש-קייט-שיין מיט א פאטאגראפיע, א רעגיסטראציע-שיין, אנ'אדראטשעניע-קארטע, א שול-שיין און א פאך-בעשטעטיגונג.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: מ. קאצ-פערקיעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקיעוויטש (קאפערניקא 26), י. זונדעלעוויטש (פיעטריקאווער 25), ס. באיארסקי און וו. שאט (פשעיאזד 19), מ. ליפיעץ (פיעטריקאווער 193), ריכטער און לאבארדא (11 ליסטאפאד 86).

פערשידענעס

די פאטאגראפיע פון ארטיסט לאנצמאן איז אפצונעהמען אין אדמיניסטראציע פון „נ. פאלקסבלאט" צווישען 4–7 נאכמיטאג.

דעם 1 מאי זענען אין לאדז ארעסטירט געווארען 38 פערזאן

(2) כידוע זענען בעת דער 1-טער מאי-דעמאנסטראציע אויף ראג גלובנע און דאווטאר-טשיקאוו ארעסטירט געווארען 38 פערזאן (32 מענער און 6 פרויען) וועלכע מען איז חושד אין קאמוניסטישער טעטיגקייט.

די אלע זיצען נאך עד היום אין דער טורמע אויף גדאנסקא גאס.

לטובת דער געפיהרטער אויספארשונג ווע-רען זייערע נעמען נישט אנגעגעבען.

וויכטיג פאר די, וואס ווילען שטודירען אין ארץ-ישראל

אין צוזאמענהאנג מיט דער ידיעה וועגען העכערען דעם שכר-למוד און אויסהאלטונגס-קאסטען פון 60 פונט ביז 72 פונט, מאכט דאס אקאדעמישע אינפארמאציע-ביורא אין ווארשא (פלאץ פאר'ן אייזערנעם טויער 6), אויפמערקזאם, אז צוליב א טעות איז אנגעגעבען געווארען די אגראנאמישע שול אין נהלל אנשטאט אין מקוה-ישראל (פאר יונגלעך). אין די אגראנאמישע שול פאר מיידלעך אין נהלל קאסט א יאהר (שכר-למוד און אינטערנאט) נישט מעהר ווי 42 פונט.

דאס ביורא גיט אינפארמאציעס וועגען אלע שולען אין ארץ-ישראל און אויף דער גאנצער וועלט.

Dr. HELLER

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע
קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווענט.
זונטאג פון 11–2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייז.

סאוויעטען האבען געקויפט אין לאדז

20 וואגאן שמאטעס אין דער ווערט פון 300,000 זלאטעס

(2) לויט ווי מ'איבפארמירט אונז פון מאסגע-בענדע קרייזען פיהרט דער סאוויעטישער טעקסטיל-טרוסט אונטערהאנדלונגען מכוחן קויפען אין פוילען, און ספעציעל אין לאדזער טעקסטיל-שמאטעס, א גרעסערע טראנספארט „רויע-שטאפען".

לעת עתה איז אין לאדז פיבאליזירט געווארען א טראנזאקציע אויף צושטעלען קיין סאוויעט-רוסלאנד 20 וואגאן שמאטעס אין דער ווערט פון 300 טויזענד זלאטעס.

בקרוב זאלען די סאוויעטען מאכען אין לאדז נאך קניות.

יודישער פלוצים געשטארבען

ביים ערלעדיגען אנ'עניין אין דער וואיעוואודזטווע

(2) נעכטען 8 אינדערפריה, איז ביי איינעם פון די פענסטערלעך אין דער וואיעוואודזטווע (ראג זא-כאדניע און אנדראויע) געשטאנען דער 50-יעהריגער יודישער ברוך וואלק (פון שרודמיעי-סקא 62), וואס ער האט עפעס ערלעדיגען אנ'עניין.

טעגהב'דיג מיטן בעאמטען איז איהם פלוצים נישט גוט געווארען און ער איז אנידערגעפאלען אויף דער ערד.

די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט איהם אבער נישט געקאנט העלפען און ער איז געשטארבען, נישט קומענדיג צו זיך.

צושטאכען מיט א מעסער

אויף ראג 11 ליסטאפאד און זאכאדניע

(2) אויף ראג 11 ליסטאפאד גאס און זאכאדניע איז עהערנעכטען אין אווענד שווער פער-וואונדעט געווארען מיט א מעסער דער 32-יאהריגער אנטאני בארוויאק (פון פעטריקאווער 17).

בארוויאק זאל האבען עמיצען אבגעטראטען אויף א פוס, האט יענער וויהער דערלאנגט בארוויאקן א פאטש.

פון דעם האט זיך צווישען די ביידע ענטוויקעלט א געשלעג, בעת וועלכען בארוויאק איז, ווי געזאגט, צושטאכען געווארען מיט א מעסער.

בארוויאק איז אנ'דער עפאלען א פערחלשטער און דער שטעכער איז אנטלאפען.

בארוויאק גוסטט אין שפיטאל און פאליציי זוכט דעם יעניגען וואס האט איהם אזוי צורעכט געמאכט.

דער ביאליסטאקער פראצעס

ווערט א יושב בסתר'ניק אין א לאדזער תפיסה

(א) דעם 12 פעברואר ה. י. איז קיין לאדז געקומען עפיס א פערשוין, וועלכער האט זיך אנגעגעבען אלס דער ביאליסטאקער סוחר סאלא-מאן טריבאווניק און פראצעס פערזאנען פון דער פירמע „קאמריט".

האט ער איינגעהאנדעלט מאנופאקטור און די רעכענונגען געדעקט מיט טשעקען פעליגע אויפ'ן 27 מערץ 1934.

בזה האופן האט ער ארויסגעקראגען סחורה פאר 1200 גילדען — ביי הערש לעווקאוויטשן, ביי לעאן זביצקי און אהרן ביאלער.

אז עס איז געקומען צום משלם זיין די טשעקען — זענען זיי אלע פראטעסטירט געווארען, און די בעשווינדעלטע האבען זיך געווענדעט צו דער פאליציי.

מ'האט פערפיהרט א חקירה ודרישה און ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דער וואזשנער קנאקער הייסט גאר יאקוב ראזענבערג.

דאס שטאטישע געריכט האט איהם נעכטען „מכבד געווען" מיט 2 יאהר טורמע.

דאס איז געווען א בלבול

וואס מ'האט זי חושד געווען, אז זי האט זיך בעטייליגט אין דער גנבה

(2) נעכטען איז געמשפט געווארען דורכן קרייז געריכט דאס דינסטמיידעל חיה מאנטין, וועלכע מען האט חושד געווען אז זי האט ארויסגעגעבען ביי איהר ברויט-געבער קרייסהאף (פילסודסקיעגא 65) 5000 זלאטעס, און אז עס איז געווען א ליגען דאס, וואס זי האט בעת מעשה — ווען מ'האט זי געפונען א געבונדענע מיט שטריק, — דערציילט אז עס זענען זי באנדיטען בעפאלען ווען זי איז געווען אליין אין שטוב, און אוועקגעפיהרט די גנבה...

דאס געריכט האט געפסקנט אז דאס דינסטמיידעל איז אין דער גנבה נישט שולדיג און זי איז פריי-געשפראכען געווארען.

אויפ'ן זומער-טורן-פעסט פון „מארגענשטערן"

וועלען פארקומען לייכטאטלעטישע פארמעסטונגען

שבת דעם 19. מאי קומט שוין פאר דער יעהרליכער זומער-טורן-פעסט פון „מארגענשטערן".

דער הייאהריגער פעסט וועט זיך אונטערשיידען פון די ביז איצטיגע מיט'ן אריינפיהרען ספעציעלע נומערן פון לייכט אטלעטישע פארמעסטונגען.

אויף אלע „מארגענשטערן"-טורן-פעסטען, איז פאר די טורנטער צושוי דעמאנסטרירט ווע א עו די הויכפונקט-דערגרייכונגען פון דער ארבייטער ספארט-אינסטיטוציע אויפ'ן געביט פון גימנאסטיק. אויך אויפ'ן הייאהריגען זומער-פעסט וועט די גימנאסטיק און מאסען-איבונגען פארנעהמען דעם אנגעזעהנסטען ארט, א חוץ דעם וועלען פארקומען לייכט-אטלעטישע פארמעסטונגען צווישען לאדזער און ווארשאווער „מארגענשטערן"-גרופען.

די פעסט וועט דאסמאל פארקומען אויפ'ן פלאץ פון ל.ק.ס., וועלכער איז אמבעסטען צוגעפאסט צו לייכט-אטלעטישע פארמעסטונגען.

אין די פארמעסטונגען וועט זיך אויך בעטייליגען דער מייסטער פון ארבייטער-ספארט אויפ'ן לייכט אטלעטישען געביט ה' אייכעל.

רעפערטוארנאנק-טעאטער — „ראזמאיטאשטשי" ציגעל-גאס 27 טעל. 112-25

דער יודישער שוואליער, דער פלאם-פייערדיגער, צאפלדיגער, זינגענדיגער, טאנצענדיגער בוף-קאמיקער

פסח'קע בורשטיין

צוזאמען מיט דעם בעוואוסטען כאראקטער-קאמיקער יעקב פישער

היינט, דינסטאג, 9.30 פינקטליך

דער גרעסטער אמעריקאנער שלאגער אין 3 אקטען מיט 20 שלאגער-נומערן

א חתונה אין שטעטל

צוזאמען מיט די בעסטע ווארשאווער סטאר-ארטיסטען. רעזשי: פסח'קע בורשטיין.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 11 פריה ביז 2 און פון 5 נאכמיטאג.

באר-רעסטאראן „ALA FOURCHETTE"

געעפענט א נייעם לאקאל פיעטריק. 62

די טעג איז דעם שרייבער פון די שורות אויסגעקומען צו בעזוכען דעם יודישען באר „אלא פארשעט" וועלכער געפינט זיך אויף פיעטריקאווער 62.

איך האלט דערום פאר א חוב איבערצייגע-בען דער יודישער געזעלשאפט, אז דער ניי דער-עפענטער לאקאל ביי דעם דערמאנטען באר-רעס-טאראן האט מיך איבערראשט. א הערליך עלעגאנ-טער לאקאל פרעכטיג רעמאנטירטע זאלען, א ים-ליכט, גענוג לופט, איינגעארדענט לויט די נייעסטע טעכניק, דערביי בין איך געווען בעגייסטערט פון דער סאלידער בעהאנדלונג און נאך מעהר פון די געשמאקע מאכלים וואס מען געפינט עס נישט אין לאדז, אינטערעסאנט איז וואס נישט קוקענדיג אויף די רחבות פון לאקאל און די ערשטקלאסיגע מאכלים, זענען די פרייזען זעהר ביליג.

אין א געשפרעך מיטן אינהאבער. ה' בערנ-הוים, האט ער מיר ערקלעהרט, אז זיין דעוויז איז: „די בעסטע סחורה פאר ווייניג געלד" — און אזוי איז עס!

איך ראט דערום דער יודישער געזעלשאפט דעם ניי ערעפענטען הערליכען באר-רעסטאראן צו בעזוכען און איהר וועט מיר דאנקבאר זיין, דער לאקאל איז זעהר געאייגנעט פאר באנקעטען און אנדערע יודישע שמחה'לעך.

פ. מ.

פון קהלה

עס ווערט געזוכט, אין א דרינגענדען ענין, איזאק קורצפעל פון בודאפעשט. דער זעלבער דארף זיך ווענדען אין קהלה.

א האלב יאהר טורמע

האט בעקומען דער געוועזענער קאנסטאנטינער בורמיסטש

(2) נעכטען איז אין היגען קרייז-געריכט פארגעקומען דער פראצעס פון דעם געוועזענעם קאנסטאנטינער בורמיסטש וולאדיסלאוו דאלעצקי און דעם דארטיגען געוועזענעם מאגיסטראט-קאסירער יאן ראדיצקי.

זיי זענען ביידע בעשולדיגט געווארען אין דעם, אז זיי זענען בעגאנגען א רייה מיסברויכען ביי די סעזאן-ארבייטער.

צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען אנ'ערך 50 עדות.

אין רעזולטאט האט דאלעצקי בעקומען א פסק דין — א האלב יאהר טורמע, און ראדיצקי איז פרייגעשפראכען געווארען.

בע'גנב'עט „באטיא'ן"

(2) נעכטען ביינאכט איז אויסגעפיהרט געווארען א דרייסטע איינברוכס-גנבה אין דעם שיך-געשעפט פון דער פירמע „באטיא", אויף פעטריקאווער 87.

די גנבים האבען צוגענומען סחורה — שיך און זאקען — אויף א סומע פון 5000 זלאטעס און זענען געלם געווארען.

מען האט זיי דערווייל נישט געפאקט.

וויכטיג פאר אלע!

לאמפען-פאבריק

א. ריידער

פילסודסקיעגא 66 (ווסכאדניא)
טעל. 167-64

נעהמט אן צו פערניקלען, פער-זילבערן (פלאטערירען), אקסידי-רען און ז. וו. אלערליי זאכען פון הויזליכען געברויך (ווי לעמפעל, גאפעל א. ז. וו.) ווי אויך פון טעכנישען געברויך. :::

! פרייזען צוגענגליך
! אויספיהרונג סאליד

פאבריקס-לאגער:
פילסודסקיעגא 56, טעל. 167-64

געיאַגט טויבען...

און נעטראָפען אַ יודישע פרוי מיט אַ ציגעל אין קאָפּ

(2) עפּעס איינער אַ פּערשוין האָט אויפ'ן דאַך פון זשגאַיוער-גאַס 5 געיאַגט טויבען.

דערביי האָט ער אַ שיב געטון אַ ציגעל, וואָס האָט פונקט געטראָפען אין קאָפּ אריין דער דורכגייענדיגער 45-יאָהריגער פרוי פּערל ברמינג (פון פּאַלודניאָווא 30).

פּאַגאָטאָוויע האָט איהר ערטיילט ערשטע הילף און זי אָפּגעפיהרט אַ היים.

פּאָליציי זוכט דעם „טויבען-כאַפּער.

איבערגעפאהרענע מענשען

(2) אויף לימאַנאָווסקיעגאָ, לעם נומער 37 איז נעכטען איבערגעפאָהרען געוואָר'ען דורך אַ טאַקסיבקע אַ געוויסער אַראַלף גוטמאַן (גלובבע6)

ביי איהם איז צובראָכען געוואָר'ען אַ האַנד און ער האָט בעקומען טיפע וואונדען אין קאָפּ.

אין אַ שווער'ען צושטאַנד האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

* * *

(2) אויף דער סטאַציע קאַלושקי איז ביים אַראָפּשפּרינגען פון צוג איבערגעפאָהרען געוואָרען אויף טויט דער 21-יעהריגער פּעטרקאָווער יונגער-מאַן זיגמונט מינקאַ.

* * *

(2) אויף דער סטאַציע ראָספּשע, הינטער פּעטריקאָוו האָט אַ קוריער-צוג אויף טויט איבערגעפאָהרען די 10-יאָהריגע שילע'ן יאַנינאַ באַרטשעוויטש.

* * *

(2) נישט ווייט פון דער סטאַציע פּעטריקאָוו האָט מען געפינען אַן איבערגעפאָהרענעם אויף טויט דעם 65-יעהריגען פּעטריקאָווער שניידער מיכאל עלדסט.

אַ סברא, אַז ער איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד, וואַרפענדיג זיך אונטער'ן צוג.

זעלבסטמארדען

(2) פאַרגעכטען האָט זיך אין דין וואוינונג אויף אַנדראָווא 26 אויפגעהאַנגען דער 36-יאָהריגער האַנדעלס-אַגענט פּשעטלעטער פ"אַנצישעק האַפּנאַ. פון דער שטריק האָט מען איהם אַראָפּגענומען אַ טויטען. די סיבה פונים זעלבסטמאָרד איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

* * *

(2) דער 58-יאָהריגער פּיאָטר קאַצפּשאַק פון מאַרשיבער 22 האָט זיך פריהער גוט אָנגעטרונקען מיט בראַנפען און דערנאָך געמאַכט זיך עטליכע וואונדען מיט אַ מעסער אין דער ברוסט. קודם כל האָט מען איהם אָפּגעפיהרט אין קאַמיסאַריאַט, ער זאָל אויסדערציילען, די וואונדען זענען נישט קיין געפעהרליכע.

מאָגען-שמערצען, מאָגען-דרוק, פערשטאָפּונג, דאַרם-פאַלונג ווערען שנעל דורך דעם געברויך פון נאַטירליכען ביטער-וואַסער Franciszka Józefa א גלאָז קורץ פאַר'ן שלאָפען-גיהען. פּרעגט דאָקטוירים. צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטעקען.

Dr. REICHER
פּאַלודניאָווא 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג.
סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען
נעהמט אָן פון 8-11 פריה און פון 5-8 אָוונט.

געזעץ וועגען אורלויבען פאר ארבייטער און אנגעשטעלטע

ס'דערנענטערט זיך די צייט, ווען ס'הויבען זיך אָן די אורלויבען פון ארבייטער און אָנגעשטעלטע. דעריבער איז שוין כדאי זיך צו בעקענען מיט די פערפליכטענדע אין דעם פּרט פאָר-שריפטען.

ווער האט רעכט אויף אורלויב?

רעכט אויף א בעצאָלטען אורלויב האָבען אלע אָנגעשטעלטע און אַרבייטער א'חוץ די יעניגע, וועלכע זיינען בעשעפטיגט אין בעל-מלאכה'שע ווערקשטאָטען, וואו ס'זיינען פערנומען נישט מער ווי 4 אַרבייטער. דער לעצטער כלל איז נישט נוגע לערן-יונגלעך און טערמינאַטאָרען. זיי זיינען בערעכטיגט אויף אַורלויב אומאָפּהענגיק פון דער צאָל בעשעפטיגטע אין דעם זעלבען ווערקשטאט אַרבייטער.

ווען און ווי לאנג בעקומט מען אורלויב?

אַ פיזישער אַרבייטער בעקומט רעכט אויף אַן 8 טאָגיקען אורלויב נאָך א יאָהר ארבייט אָן הפסקה. נאָך 3 יאָהר ארבייט אָן הפסקה בעקומט מען רעכט אויף אַ 15 טאָגיקען אורלויב. יוגענטליכע אַרבייטער (ביז 18 יאָהר) האָבען רעכט נאָך א יאָהר ארבייט אויף א 14 טאָגיקען אורלויב. אויף אַ 14 טאָגיקען אורלויב זיינען דעסגלייכען אויך בערעכטיגט לערן-יונגלעך און טערמינאַטאָרען.

גייסטיגע אַרבייטער האָבען רעכט אויף א 14 טאָגיקען אורלויב נאָך א האלב יאָהר אַרבייט, און נאָך א יאָהר ארבייט אָן הפסקה אויף א חודש'לאָכען אורלויב.

ווי אזוי ווערט געצאלט און גערעכענט די אורלויב צייט?

די אורלויב צייט ווערט גערעכענט כסדר לויטן קאלענדאר, אָנהויבענדיק פון לעצטען אַרבייטס-טאָג, געצאָלט דאַרף ווערען פונקט אזא שכירות, וויפיל דער זעלבער ארבייטער וואָלט בעקומען, ווען ער וואָלט אין דערזעלבער צייט געאַרבייט.

וואָס שייך די ארבייטער, וועלכע בעקימען שכירות לויט אקאָרד אָדער פון שטיק, ווערט זיי געצאָלט פאר דער אורלויב-צייט לויטן דורכשניטליכען בעטראָף פון די לעצטע 2 חדשים. לערן-יונגלעך און טערמינאַטאָרען דאַרפען בעקומען פאַר אורלויב א שכירות, נישט ווייניקער אַלענפאַלס, וויפל זיי זיינען געווען פערזיכערט אין פערזיכע-רונגס-אנשטאלט.

ווען פערלירט מען רעכט אויף אורלויב?

אַן ארבייטער אָדער אַנגעשטעלטער פערלירט רעכט אויף אורלויב, ווען ער פערלאָזט אליין דעם ארבייטס-פלאַץ אָדער ער איז געוואָרען בעזייטיקט צוליב א פערשולדיגונג, אָן קינדיגונג. דעסגלייכען פערלירט מען מען אויך רעכט אויף אורלויב-שכירות אויב מען ארבעט אין דער אורלויב-צייט אין אַן אנדערע אונטערנעמונג.

וואָס שייך דער דויער-צייט פון דער הפסקה, צוליב וועלכער מען פערלירט אויך די רעכט אויף אורלויב, דאַרף פעסטגעשטעלט ווערען, אז אן הפסקה צוליב קראַנקהייט, אומגליקס-פאַל אָדער מיליטערישע איבונגען קען נישט דינען פאַר א מניעה צו בעקומען אורלויב. דעסגלייכען קען אויך נישט דינען פאַר איין מניעה צו בעקומען אורלויב, אויב דערזעלבער ארבייטער איז געקינדיגט געוואָרען אָדער ער איז אליין אוועקגעגאנגען פון פּאָסטען און אין משך פון די נאָהנסטע 3 חדשים איז ער ווידער צוגענומען געוואָרען צו דער ארבייט.

שטראפלעכע קאנסעקווענצען

פאַר איבערטרעטען די אויסגערעכענטע בעשטימונגען דראָט א שטראָף ביז 100 זל. אָדער ארעסט ביז 1 חודש.

DR. MED. H. LUBICZ
פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראַנק.
צענעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 41-32.
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8-10, 12-2, און 5-8 זונטאָג און יו"ט 9-1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַל

גוט מארגען!

דער „מאדערנער" וואהל-קאמף...

ענדליך האָט זיך אָנגעהויבען אין לאָדז דער וואהל-קאַמף דאַסמאָל אויף א גאָר „מאָדערנעם" אופן.

ביז איצט האָט זיך דער וואַהל-קאַמף אָפּגעשפּילט אויף מיטינגען. אין די טעאַטערען, זאַלען, אויף הויפען: איצט האָט זיך דער וואַהל-קאַמף אָנגעהויבען — אויף די גאַסען. דער קאַמף ווערט דאַסמאָל געפיהרט מיט „שלאַגענדע" אַרגומענטען... ווייטער:

ביז איצט איז דער קאַמף אויף דער יודישער גאַס געפיהרט געוואָר'ען פון יודען מיט יודען. ציוניסטען האָבען געוואָלט פאַרכאַפּען די יודישע גאַס און די „אַגודה" האָט געוואָלט פערכאַפּען די יודישע גאַס. זענען געקומען די פאַלקיסטען און געוואָלט אַרויסיאָגען אי די ציוניסטען אי די „אַגודה"

איז געקומען דער פּראָלעטאַריאַט (יודישער פּראָלעטאַריאַט) און זיך אַ נעם געטון צו די בירגערליכע פּאַרטייען. דער „בונד" האָט געיאָגט די פּועלי ציון. די ליבקע פּועלי ציון האָבען געיאָגט די רעכטע פּועלי ציון. אָבער דער קאַמף אויף דער יודישער גאַס איז געווען אַ ריין-יודישער; יודען מיט יודען! און יודישע גזלנים קענען מיר דאָך!..

מ'האָט זיך געשלאָגען מיט... דער דעה. מ'האָט זיך געשלאָגען מיט... שטעך-ווערטלעך. מ'האָט געקלאַפּט מיט... די ציינגען, און ווייטער גאָרנישט!

איצט האָבען דעם וואַהל-קאַמף אויף דער יודישער גאַס אָנגעהויבען... ענדעקעס, און שלאָגען — נישט מיט אַרגומענטען. שטעכען — נישט מיט שטעך-ווערטעל. קלאַפּען — נישט מיט די ציינגען.

אַ מאָדערנער וואהל-קאַמף: ענדעקעס קעמפען אויף דער יודישער גאַס!..

אב—נעמ.

ליקווידירט דער שטרייק פון די זאקען-ארבייטער אין אלעקסאנדער

(2) באַדייטליכע וואָכען שטרייקען און פרוכטלאָזע קאָנפערענצען פון ביידע צדדים איז נעכטען אונטערגעשריבען געוואָר'ען אַ קאָלעקטיווער אָפּמאַך, ביז'ן 31-טען דעצעמבער 1934 — אין דער אַלעקסאַנדערער זאָקען-אינדוסטריע.

היינט שטעלען זיך די אַרבייטער צו דער אַרבייט

PROSZKI
„KOWALSKINA"
STOSUJE SIĘ PRZY UPORCZYWYCH
BÓLACH GŁOWY
KONIECZNIE ZE ZNAKIEM
„SERCE W PIERŚCIENIU"
FABRYKA CHEM.-FARMAC. A. KOWALSKI, WARSZAWA

Dr. Wołkowski
4 ציגעל-גאַס 4, טעל. 216-90
נעהמט אָן אין הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען. מענער-שוועכע
אויפנאַהם-שעה'ן פון 8-1 מיטאָג און 5-9 אָוונט.

זאל פילהארמאניע טעל. 213-84
מארגען, 8.45 אַ זייגער אָוונט
9-טע סימפאניע
פון בעטהאָווען. דיריגענט: פּראָפ. י. זאַקס.
סאָליסטען:
Franciszka PLATÓWNA (סאָפּ-ראַן) Adam DOBOSZ (טענאָר)
Róża LEWIŃSKA (אַלט) Aleksander MICHAŁOWSKI (באַס)
געמישטער כאָר פון דער מוזיק. געזעלש. „הזמיר"
לאָדזער פילהאַרמאָנ. אָרקעסטער (פערגרעסערטער)
אין קאָנצערט נעהמען אָנטייל איבער 200 פּערזאָן.
בילעטען פערקויפט די קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

104

— מיר האָבען נישט קיין אַנדערע עצה, איך וויל דאָך נישט רעכענען אַז דאָ אין ברוינעם הויז זענען פאַראַן פּראָוואָקאַטאָרען און שפּיאָנען.

— דאָס נישט, אָבער דער פאַקט אַליין, איז אַ גרויסע אַוואַנטורע פאַר וועלכער מיר קענען דערנאָך האָבען גרויסע צרות.

— ס'איז פערפאַלען, מיר קענען נישט אַנדערש, די פייערליכקייטען קענען נישט אָפּגערופען ווערען. קאָמפּראָמיטירען קענען מיר זיך אויך נישט.

קראַנינג האָט זיך אַוועקגעזעצט און אָנגעשריבען אַ פּראָטאָקאָל אַזוי ווי ער וואָלט דאָס פּערזענליך פון היינריך זאַקס. קראַנינג האָט געוואוסט אַז היינריך זאַקט לעפּט, דאָס איז איהם אָבער איצט נישט אָנגעגאַנגען. די אחריות דערפאַר האָט ער דאָך אויף זיך נישט גענומען. די פּראָנטוואָרטליכקייט האָט דער ענין, האָט קראַנינג איצט אַריבערגעלאָזען אויף דעם פּלאַץ-קאָמענדאַנט האַנס פאָן האַמערשטיין, אין זיך איז קראַנינג געווען שטאַרק צופרידען פון דעם אַלעם וואָס האָט פּאַסירט, וואָס מעהר שווערליכקייטען דער נייער רעזשים האָט געהאַט וואָס מעהר ער האָט זיך קאָמפּראָמיטירט אַלץ צופרידענער איז ער געווען.

— אַלץ געהנטער איז דער סוף, האָט קראַנינג זיך געטראַכט, אַלץ שנעלער וועט זיך דאָס אַלץ ענדיגען!

דעם נאָמען היינריך זאַקס אונטער'ן פּראָטאָקאָל האָט אונטערגעשריבען האַנס האַמערשטיין אַליין, דערביי האָט ער זיך געטראַכט:

— ווי טיף איך בין שוין געפאַלען, איך בין פּלאַץ-קאָמענדאַנט דער אָנפיהרער אין שטאָט, איך, וועלכער האָב אַזוי ליב אָרדנונג, און סיסטעם, בין איצט געצוואונגען צו פעלשען אַן אונטערשריפט.

ער האָט אָבער גלייך זיין פּערזענען און דער ענין איז געווען ערלעדיגט, אַזוי ווי ס'וואָלט גאָרנישט פּאַרגעקומען.

די גרויסע פייערליכקייטען האָבען זיך אָנגעהויבען נאָך אין דעמזעלבען אָוונט. דאָס שטעטעל איז געווען אילומינירט. גרויסע פּלאַקאַטען מיט האַקענקרייצען האָבען אָנגעקינדיגט דאָס קומען פון געהרינגען און די גרויסע פייערליכקייטען לכבוד דעם קרבן פון יודישען טעראָר. לייטענאַנט אַלפרעד בעהמע, זענען געווען פערבונדען, אַלס נקמה פון יודישען טעראָר מיטן אָנהויב פון אַ גרויסער באָיקאָט-אַקציע געגען יודען.

אין טעאַטער איז פאָרגעקומען אַ פייערליכע פאַרשטעלונג, בעת וועלכער די אָנגעזעהענסטע פערזענליכקייטען פון שטעטעל האָבען געהאַלטען רעדעס וועגען באָיקאָט אויף יודען, צווישען די רעדנער איז אויך געווען דער גרעפין העלדאָרף, אַלע רעדנער האָבען בעטאָנט די קוילה וואָס ווערט געטון היטש

לאַנד דורך דער גרויל-פּראָפּאַגאַנדע, וועלכע ווערט געפיהרט דורך די יודען אין אויסלאַנד, זיי האָבען געגרינדעט די טעראָר-אָרגאַניזאַציע וועלכע די יודען האָבען געשאַפען און אויפגעפאָדערט צום קאַמף געגען יודען מיט אַלע מיטלען. וועלכע ס'שטעהט נאָר צו דער דיספּאָזיציע פון דער דייטשער יוגענד, קיין שום מיטעל קען נישט זיין צו שאַרף פאַר די יודען. דאָס ערשטע מיטעל איז דער באָיקאָט, וועלכער האָט זיך געדאַרפט אָנהויבען אויף צומאָרגענס. די דאָזיגע אַקציע דאַרף זיין אָרגאַניזירט און איז איהר דאַרף אָנטיילנעהמען די גאַנצע דייטשע בעפעלקערונג פון קליין ביז גרויס.

אויף מאָרגען אינדערפריה האָבען זיך טאַקע איבער דער גאַנצער שטאָט בעוויזען גרויסע פּלאַקאַטען מיט געלע פלעקען, די פּלאַקאַטען האָבען אַנגעזאָגט, אַז היינט הויבט זיך אָן די באָיקאָט-אַקציע געגען יודען, פאַר יעדען יודישען געשעפט איז אויסגעהאַנגען געוואָרען אַ פּלאַקאַט „דאָ איז אַ יודיש געשעפט", אַ חוץ דעם זענען פאַר יעדען געשעפט געשטאַנען עטליכע שטורמיסטען, וועלכע האָבען פערהאַלטען יעדען דורכגייענדען דייטש און מיט איהם געקנעלט וועגען באָיקאָט אויף יודען. די יודען זענען געשטאַנען אין זייערע געשעפטען און געקוקט אויף דער וואַקכאַבאַליע. וואָס איז פאָרגעקומען פאַר זייער'ע געשעפטען, די יודען וואָלטען געוואָלט שליסען די געוועלבער, כדי נישט צוצוזעהען דאָס אַלץ, אָבער דאָס איז נישט געווען ערלויבט. די יודען זענען געצוואונגען געוואָרען צו האַלטען געעפענט די געשעפטען און זיך צוקוקען צו דער עקעלהאַפטער פּראָפּאַגאַנדע וואָס ווערט געפיהרט פאַר זייערע אונטערנעהמונגען.

די באָיקאָט-אַקציע האָבען געפיהרט אַ שטאַב שטורמיסטען. וועלכען זענען צו דעם צוועק ספּעציעל בעשטימט געוואָרען, אַן אַנדערער שטאַב איז ווידער בעשטימט געוואָרען צו פערטיילען די ספּעציעל-אָפּגעדרוקטע פּלאַקאַטען פון פּאָול העריך אין היינריך זאַקס און האַפּטעט פון אויטאָס און דורך מעגאַפאָנען געהאַלטען רעדעס צום פערזאַמעלטען המון ווענען דער יודישער טעראָר-אָרגאַניזאַציע פאַר יעדער יודישער וואוינונג האָט געהאַנגען אַ פּלאַקאַט מיט קאַריקאַטורען, ווי אַזוי די יודען שיסען דעם „פיהרער" און אַלע אַנדערע הויכע פערזענליכקייטען פון די נאַציס.

אין גאַס האָט געקאָכט ווי אין אַ קעסעל, איצט האָט מען ערשט אָנגעהויבען צו פערשטעהען ווי אַזוי און צוליב וואָס ס'איז פאָרגעקומען דער אָנפאַל אויף אַלפרעד בעהמע. פון אַלע זייטען האָט מען געהערט „הייל היטלער", „הייל בעהמע", „יודען פערעקע", „אַ טויט די יודען", דער פאָרראַם האָט געהאַנגען איז דער לופט און ער האָט געקענט אויסברעכען יעדע מינוט, דער עולם האָט צווישען זיך געשמועסט, אַז דעם פאָראַם דעם פשוטען פיזישען פאָראַם דאַרף מען אָפּלעגען ביז געהרינג וועט אַוועק פאָהרען, כדי נישט צו שטערען די שמחה פון דעם חשובען גאַסט. ס'האָבען זיך יעמערהט די האַקענקרייץ-צייכענס אין דער גאַנצער שטאָט.

די יודישע בעפעלקערונג האָט געלעבט אין גרויס שרעק, די הילפלאָזיגקייט איז געווען אַזוי גרויס, אַז קיינער האָט נישט יעזרובט זיך אַרויסצושטעלען אפילו מיט קיין וואָרט, שוין אָפּגערעדט פון אַ אינטערווענץ. דער טאָג פון 31. מערץ איז געווען אַ ספּעציעלער טאָג פאַר דעם „בויקאָט יודען", נאָך דעם אימפּראָוויזירטע קאָנצענטראַציע-לאַגער, איז דעם טאָג האָט מען ספּעציעל אָפּיציעל ערקלערט די שטורמיסטע אַרויסצופיהרען די אינקוויזיטאָרישע פּייניגונגען איבער די פערהאַלטענע און אַרעסטירטע יודען.

(פאָרטזעצונג קומט)

פראפאגאנדע=וואך געגען גאז= און לופט=אנגריפען

פון 10-טען ביז׳ן 17=טען ד. ח.

דעם 10־טען ד. ח. הויבט זיך אן אין לאדז די „וואך געגען גאז און לופט־אנגריפען" און וועט דויערן ביז׳ן 17־טען ד. ח.

אין משך פון דער וואך וועלען איינגעארדענט ווערען פערשידענע אימפרעזעס איינגעארדענט פון דער לאדזער ל. א. פ. פ. אפטיילונג. דער פל. וואלבאשטשי און די הייזער וועלען זיין דעקארירט מיט געל־ווייסע פאהנער. אין דער קאטעדרע וועט פארקומען א גאטעסדינסט, דערנאך וועט געהן א צוג דורך פעטער קיוויע צום פל. וואלבאשטשי. דעם 13־טען ד. ח. וועט אויך זיין א גאסען־זאמלונג לטובת ל. א פ. פ.

א חוץ דעם וועט ווערט איינגעארדעט א פליהער־קאנקורס, איבער דער שטאט וועלען פליהען עראפלאנען. אין די טעאטערען און אין די קינאס וועלען געהאלטען ווערען פראפאגאנדע־רעדעס. אין משך פון דער וואך וועלען ווערבירט ווערען מיטגלידער פאר ל. א. פ. פ.

שווערע ליבעס=טראגעדיע

מארד און זעלבסטמארד פון 2 פאליציאנטען

פאליציאנטס=ברודער שטעכט זיין שוועגערין

(2) געשעהן איז די טראגעדיע נעכטען 12 בייגאכט אויף דעם פאליציי־פאסטען אין רודא־פאביאניץ.

דער דארטיגער פאליציאנט יוזעף וואוושינ־קאווסקי האט זיך דערוואוסט, אז זיין קאלעגע, דער פאליציאנט קאראל סטעפאניאק האט אינטימע בעציהונגען מיט זיין ווייב.

האט ער נישט געמאכט קיין לאנגע טענות, און נעכטען 12 ביינאכט, אז ער איז געקומען צו זיין דיזשור — האט ער מיט דריי קוילען דערשאסען אויף טויט סטעפאניאק, און דערנאך זיך גופא אוועקגעלייגט א טויטען, דערשיסענדיג זיך מיט א קויל אין קאפ.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז נעכטען 11 א זייגער ביינאכט געקומען צופאהרען קיין רודא־פאביאניץ דער ברודער פון דערשאסענעם פאליציאנט וואזשיבקאווסקי און איז אוועק צו זיין שוועגערין די 26־יעהריגע זאפיא סטעפאניאק, און איהר דער לאנגט עטליכע שטעך מיט א מעסער אין בויך און ערקלערט, אז דאס נעמט ער נקמה פאר זיין אומגע־קומענעם ברודער.

באלד דעם איז ער אוועק און זיך איבערגעגעבען דער פאליציי.

דער צושטאנד פון דער געשטאכענער זאפיא איז נישט קיין געפעהרליכער.

„בר=כוכבא"=ציקליסטען

האבען געהאט אין לאסק דעם ריכטיגען קבלת-פנים...

(2) דעם פאריגען זונטאג האט די ציקליסטען סעקציע ביים „בר כוכבא" געמאכט אן אויספלוג קיין לאסק און אין דער סביבה.

עס איז דערביי אויך איינגעארדענט געווארען אן עקסקורסיע פון די ראווער־פאהרער, און ווען זיי זיינען אנגעקומען קיין לאסק, זענען זיי דארט בעגעגענט געווארען דורך א האסטע ווילדע כוליגא־נעק וואס האבען די בעווארפען מיט שטיינער. איינינע פון די ציקליסטען זענען פון די שטיינער ערנסט פערוואונדעט געווארען.

ערשט אינטער דער שוץ פון פאליציי האבען זיך די ציקליסטען קוים געראטעוועט מיטן לעבען, און אויף די ראווערען שנעל עוקר געווען צוריק קיין לאדז...

Uwadze PP. Odbiorców prądu na ograniczniki.

Dyrekcja Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej

(ELEKTROWNIA ŁÓDZKA)

zwraca uwagę PP. Odbiorców prądu, posiadających ograniczniki, na to, że **OSTATECZNY TERMIN** wpłacenia należności za bieżący kwartał, t. j. podług rachunków koloru **bronzowego, upływa w dniu 14-tym b. m.**

Późniejsze zgłoszenia nie będą mogły być przez kasę uwzględnione, gdyż po wyżej wskazanym terminie wydaje się monterom polecenie udania się do zalegających z zapłatą PP. Odbiorców prądu w celu wyłączenia instalacji, względnie zainkasowania należności wraz z kosztami.

אבלוטיגער רויב=אנפאל

אויף זגערזשער יודישע סוחרים

(2) נעכטען 11 א זייגער אין אוונט זענען געפאהרען פון זגערזש קיין לאדז אויף א פוהר, די זגערזשער יודישע סוחרים, שמואל גרינוואלד, בערעק יאסעלעוויטש גאס 29, אברהם קופערוואסער, לענטשיצקא 8, און משה ראזאנאוויטש, שיעראדזקא 15.

ווען די זענען צוגעקומען צו „יוליאנאוו" זע־נען די בעפאלען געווארען פון א גרופע אונבעקאנטע, וועלכע האבען די מערדערליך צושלאגען.

צו בערויבען די בעפאלענע האט זיך די אנפא־לער נישט איינגעגעבען, ווייל אויפ׳ן אלארם איז אנגעקומען פאליציי און דערזעהענדיג פון דערווייטענס די פאליציי, זענען די אנפאלער אין דער פינסטער נעלם געווארען.

דעם 20־יעהריגען משה ראזאנאוויטש האט מען אין א גאנץ צושטאנד אפגעפיהרט אין ראדאגאש־טשער שפיטאל.

גרינוואלד און קופערוואסער זענען שווער פער־וואונדעטע אפגעפיהרט געווארען קיין זגיערזש.

מעלדונג

אלגעמיינער פראפ. לאנדעס פעראיין פון בעקליידונג ארבייטער אין פוילען, אפטיילונג 2 אין לאדז אל. קאשטשושקי 21.

אכטונג נאדעל־ארבייטער!

אין צוזאמענהאנג מיט דעם וואס אונזער פער־איין ציהט זיך איבער אין א בייעם לאקאל ביז דער רעמאנט וועט אדורכגעפיהרט ווערען אין בייעם לא־קאל (דאס ארט וועלען מיר בעזונדער מעלדען) געפינט זיך ציטווייליג דער פעראיין אויף אל. קאשטשושקי 21 אין לאקאל פון געזעלשאפט „פריינט פון ארבייטער פאלעסטינע".

די קאנצעלאריע איז טעטיג יעדען טאג פון 10 ביז 1 מיטאג און פון 7 ביז 10 אוונט.

די פערוואלטונג.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	84.00
3 פראצענטיגע בוראוולאנע —	44.25
4 „ דאלארובקא —	52.50
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	63.88
8 „ ווארשאווער לאנד-בריף	55.25
8 „ לאדזער „ „	48.50
ענגלישער פונט — — —	26 98
דאלאר — אפיצ. 5.27,50 נישט אפיצ. —	5.23
גאלד-דאלאר — — — —	8.97
גאלד-רובל — — — —	4.66
דייטשער מארק — — —	2.05

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנד-לונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנ׳אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פערשידענעס

א 4-שטאקיג הויז, ריין פון שולדען אין צענטרום פון שטאט. פאר 65 טוי־זענד זלאטעס צו פערקויפען. אדרעס צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע. מעקלערס אויסגעשלאסען.

בריליאנטען! גאלד, זילבער, לאמ־בארד-קוויטעס קויפט און צאהלט די העכסטע פרייזען יובילער מ. מיזעס, פיעט־ריקאווער 30.

געלעגענהייטליך צו פערקויפען 2 הענטשקע מאשינדלעך 1 13/20 אין 8/30 מיט איין שיבער מיט ספעציאל־פאנג אין בעסטען צושטאנד. רייזמאן זאכאדניא 11. 1903

צו פערקויפען א דרעקסלער-ווערק־שטעל מיט אלע איינריכטונגען אויף קרעפט, צו ערפאהרען זאכאדניא 50, ביים טאקאזש. 1902

צו פערקויפען א קאמפלעט איינ־ריכטונג פאר א הערן-שניידער ביליג, פעטריק. 101 וו. 32 פון 4-7 אוונד. 1889

לעבענספערזיכערונגס-פאליסען גע־מאכטע אין זלאטעס, דאלארען, שווייצער־פראנק, קויף איך, ביטע קלינגען טעלע־פאן 203.94 1893

א קוואליפיצירטער קראפט=שרייבער ספעציאליסט אין זייד מיט גוטע רעפע. רענצען, זוכט א שטעלע. אפערטען אינ. טער „שרייבער" אין אדמ. 1883

וויכטיג פאר גאלאנטעריע-סוחרים און פריזיערן! איך בעזיץ אויף לאגער שאטקעס צו האר דאמסקע און מענסקע צו ביליגע פרייזען. ג. קרישטאל נאר־לודקא 2 רוג נאוואמיעסקא פראנט גע־וועלב. 1799

ענגליש לערן איך אויס אין 4 חדשים, 1 זל. א לעקציע, פאלודניאווא 58 וו. 23 רעכטע אמיצינע 3 שטאק פון 7-9 אוונד, אדער אין בוכהאנדלונג ביי ל. קריספק, פאמארסקא 15, פון 4,30-3,30. 1890

פרייע פאסטענס

איין לערן-יונגע קען זיך מעלדען אין דער הוט-צענטראלע פיעטריקאווער 30 Centrala kapeluszy.

א האנד-נייהער מענער- בעשטעלט ווערט געזוכט נאווראט 40 אין גע־וועלב. 1897

א קוואליפיצירטע קעטלערין ווערט געזוכט קילינסקיעגא 21, רעכטע אפיצינע וו. 17.

א קוואליפיצירטע רעפעזירקע צו סוויטערס ווערט געזוכט זשעראמסקיעגא 4 וו. 7 ערדפרוכט. 1899

ס׳ווערט געזוכט א דאמען-פריזיער אדער א פריזירקע אויף ארויסצופאהרען קיין פאדעמביע. צו ערפאהרען ביי ריד־זינסקי, נאוואמיעסקא 7, אין דער צוקערניע

א סוויטער= ארבייטער צו רענדער אויף א 13-ער מאשין ווערט געזוכט ביי אייקע, פאמארסקא 26. 1900

ס׳ווערט געברויכט א לערן-יונגעל צו שאכטלען. באלד געצאהלט. צו ער־פאהרען בייבוכוואלד, פאלודניאווא 18.

א נייטארין ווערט געזוכט צו אנ־אבערלאק און א וויקאנטשארקע. פאנ־סקא 4, וו. 19. 1880

וועשנייערינס צו מענער-וועש מיט מאשינען און אהן מאשינען קענען זיך מעלדען לויט אדרעס: Al. 1-go Maja 35 front 4 piętro. 1896

Potrzebny fryzjer damsko-męski i męski oraz ondulatorka manikużystka od zaraz na stałe. Drewnowska 11. 1891

טיכטיגע אגענטען פון לעבענס־פערזיכערונג אויף פעסטעס און פראוויז־יאן ווערען געזוכט, ביטע קלינגען טע־לעפאן 203.94. 1894

פאר גארד, ביזשוטעריע

און לאמבארד- קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

אליזאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

אויערען, נאז און האלז= קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולא־טאריש פון 11-2 און פון 5-8 אוונט.

Dr. J. NEUMAN

כירורג און גינעקאלאג

(פרויען-ארצט)

נעמט נישט מעהר אן אין דער לעטשניצע „Vita". נור אינדערהיים

פון 11.30 ביז 1 בייטאג און 7 ביז 8.30

זאכאדניא 57, טעל. 128-95

Dr

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז־קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145 טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-4, 6-8 אוו.

לעטשניצע „OMEGA"

פון דאקט. ירים-ספעציאליסטען

גלובנא 9, טעל. 142-42

ס׳ווערט אנגענומען אויפ׳ן ארט, וויזיטען אין דער שטאדט. געבורטס-הילף, ערצטליכע אנאליזען. קווארץ־לאמפן, רענטגען, דיאטערמיע. אפאטרונקעס און זאשטשיקעס.

בעראטונג 3 זל.

ברוך=קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז, פון דעם איז גאנץ פוילען בעריהמטען ספעציאליסט ארטא-פעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

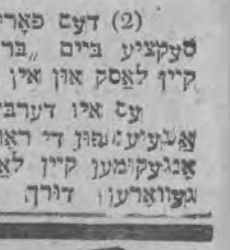

Dyr. J. Rapoport

אין דער ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ספעציעל פאר אלער-ארט ברוך-קראנקע (רופטורען) בײַ מענער, פרויען און קינדער, ווי אויך פאר אלערהאנט קאליקעס און פעהלערן פון גוף. אלע ליידענדע אויף די שווערסטע, פעראלטערטסטע און געפעהרליכ־סטע ברוכען ווערען מיט דעם גרעסטען ערפאלג, אהן שום אפע־ראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער געהיילט.

ברוך=ליידענדע!

פערלאזט נישט די קראנקהייט, — ווייל דער ווינקעל-ברוך אז מען פערנאכלעסיגט ווערט ער גרויס ווי א מענטשען-קאפ, און עס פאלט ארײַן

אין דעם פיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה. פון פערדרייען זיך די קישקעס, קאן מען ווערען בראנדיג און שטארבליך. — ספעציעלע ארטאפעדישע גומי הייל-באנדאזשען פון מײַן ארטאפעד, הייל-אנשטאלט בעזייטיגען שנעל און זי־כער די שווערסטע און געפעהרליכסטע ברוכען סאמע ארטאפ. הייל-באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך־באנדאזשען געגען ארפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערארט פעהלער פון גוף!

אין מײַן ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הײַלבארסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקריפונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), בײַנער-שווינדזוכט, לײמונגען, פערקרימטע פיס בײַ קינדער און ערוואקסענע, קינסטליכע גימענע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטן פאר שמערצליכע פלאטפיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג!

אלע קראנקע אין מײַן ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע!

ערמעסיגטע פרייזען! טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.

עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסע-כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל=אנשטאלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

דאנקזאגונג.

היערמיט דריק איך אויס מײַן הערצליכסטען דאנק דעם ארטאפעד. ספעציאליסט ה׳ דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, פאר׳ן אויס־הײַלען מיר מײַן דאפעל-ברוך, וועלכעס האט מיר פיל יאהרען זעהר שווערע שמערצען פערשאפט. איך ערקלער דא מיט צופרידענהייט, דאס א דאנק ה׳ דיר. י. ר. האט מיט זײַן אויסגעצייכנעטע מעטאדע זעהר פיל געהאלפען און איך פיהל מיך זעהר גוט און ארבייטספעהיג, פאר וועלכעס איך דאנק איהם בעסטענס

Herman Dylion. (13)

קראנג=קינא
CAPITOL
16 זאוואדזקא

היינט גרויסע פרעמיערע!

די גרויסע זיטען-דראמע פון VICKY BAUM א. נ.

היינט גרויסע פרעמיערע

„צום שאנד=סלופ“

רעזשי: Paul Sloane

אין די הויפטראלען: דאס באליבטע פארל NANCY CARROLL i GARY GRAND

אויסערן פראגראם: FOX קלאנג-צוגאבען און די נייעסטע פילם-נייהייטען פון P.A.T.

דער זאל איז ווענטילירט.

אנהייב פון די סעאנסען 4 נאכמיטאג

מודעה. ברוך-קראנקע! קריפעל!

ליידענדע אויף פערשידענע ביין=פערקרי-מונגען פון גוף (הויקערס)!

רעזט אויפמערקזאם!

נאך לאדז איז געקומען צום ערשטען מאל

דער אמת'ער וועלט-בערימטער ספעציאליסט

Ortoped NATAN RAPAPORT

פון וויען מיט לאנגיעהריגער פראקטיק און נעמט אן

פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אווענד

איז לאדז, פילסודסקיעגא № 23 (פריהער ווסכארניא 23)!

ברוך=ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערן אהן בלוטיגע אפעראציע ראטעוועט אייער געזונד כל-זמן ס'איז נאך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, די קישקעס ווערען פארדרעהט און מ'קען בראנדיג ווערן.

א הילף און א רפואה! דורך מיין מעטאדע צרטונדענע ספעציעלע הייל-באנדאזשען, וועלכע האלטען צו די גרעסטע פערנאכלעסיגטע ברוכען און בעזייטיגען ראדיקאל מיט גאראנטיע ביי אנפאנגס-ברוכען. מיין ספעציאליטעט איז אויך: הייל-אפאראטען נאך דעם סיסטעם פון פראפעסאר ד"ר האפפא, ד"ר העססינג און קאללאט. געגען אלע ריי פערקריפלונגען, פערקרימטע פיס ווי אויך שמערצענדע פלאט-פיס, פאר אמפוטירטע אינוואלידען א מעריקאנישע קונסט-פיס (סאלאן-ארבייט).

פאר דאמען נאך אפעראציעס קינסטליכע ברוסטען.

ביים פראפלאזען זיך פון מאגען, קישקעס און געבירט-מוטער, עמפפעהל איך ספעציעלע הייל-באנדאזשען לויט דעם סיסטעם פון פראפ. ד"ר גלענארד.

געדענקט די אדרעס:

ארטאפעדישע אנשטאלט 23 פילסודסקיעגא 23.

בעמערקונג: די אויפנאהמען פון קראנקע קומען פאר סין זונטאג דעם 6-טען מאי ד. י. פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3—7 אווענד.

צאהלרייכע דאנקזאגונגען פון רבנים און צדיקים.

א קוואליפיצירטע

קראפט=שפולער

(ריין)

צו זייד ווערט גע-זוכט אין דער זאקען-פאבריק סאלנא 6

וויכטיג פאר דאמען

נאר 2 זל. ווערט פאר איבערגע-מאכט די עלטעסטע

היטען

אויף גאנץ ניי און אויך נייע היטען צו 3.50

געדענקט די אדרעס

Modystka „TOLA“

23 Żawadzka 23

,ll wejście parter

Dr. med.

Z. DATYNER

אורין-, האלז-, נאז- און אויער-קראנקה.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעמט אן פון 8-6 און פון 3-2 אוו.

Dr. med.

G. GERSZTAJN

ספעציעליסט פאר אורין-ווענערי-קראנקהייטען

Traugutta № 12

tel. 175-10

נעמט אן פון 11-1 און פון 7-8 אוונט.

OGŁOSZENIE

w sprawie składek ubezpieczeniowych i opłat na Fundusz Pracy za służbę domową.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że na skutek zarządzenia Ministerstwa opieki Społecznej z dnia 28 kwietnia 1934 r., Nr. Un. 1/8 – 4 – **od dnia 1 maja r. b. obowiązuje— zamiast dotychczasowej — poniżej zamieszczona**

t a b e l a

składek za pracowników fizycznych, zatrudnionych w gospodarstwach domowych, dozorców domowych i pomocników dozorców domowych za ubezpieczenie chorobowe, emerytalno-robotnicze i wypadkowe, łącznie z opłatami na Fundusz Pracy.

Kategorje pracowników według miesięcznych zarobków w gotówce.	Wysokość składek i opłat na Fundusz Pracy przypadając.		
	Na ubezpieczonego zł.	Na pracodawcę. zł.	Razem zł.
1. Pracownicy fizyczni, zatrudnieni w gospodarstwach domowych pomocnice (y) domowe (i) służące (y), kucharki (rze), gospodynie, pokojówki, posługaczki i sprzątaczki przychodni i t. p.			
a) zarabiający w gotówce dò 20.– zł miesięcznie	0.25x)	2.94	3.19
b) zarabiający w gotówce powyżej zł. 20.– do 30 miesięcznie	0.40x)	4.70	5.10
c) zarabiający w gotówce powyżej zł. 30.– do 40 miesięcznie	3.74	3.27	7.01
d) zarabiający w gotówce powyżej zł. 40.– do 50 miesięcznie	4.76	4.16	8.92
e) zarabiający w gotówce powyżej zł. 50.– do 60 miesięcznie	5.78	5.05	10.83
f) zarabiający w gotówce powyżej zł. 60.– miesięcznie xx)	6.8%	5.94%	12.74%
	zarobku podstawowego xx)		
2. Dozorcy domowi i pomocnicy doz. domowych:			
a) zarabiający w gotówce do zł. 20.– miesięcznie	0.25x)	2.99	3.24
b) zarabiający w gotówce powyżej zł. 20.– do 30 miesięcznie	0.40x)	4.79	5.19
c) zarabiający w gotówce pòwyżej zł. 30.– do 40 miesięcznie	3.74	3 40	7.14
d) zarabiający w gotówce powyżej zł. 40.— do 50 miesięcznie	4.76	4.33	9.09
e) zarabiający w gotówce powyżei zł. 50.– do 60 miesięcznie	5.78	5 25	11.03
f) zarabiający w gotówce powyżej zł. 69.– mies. xx)	6.8%	6 18%	12,98%
	zarobku podstawowego xx)		

x) Kwoty podane w rubryce „na ubezpieczonego" pod pozycją 1-a, 1-b, 2-a i 2-b są to obciążenia przypadające na ubezpieczonego tylko z tytułu opłaty na Fundusz Pracy.

xx) Za pracowników fizycznych, zatrudnionych w gospodarstwach domowych, za dozorców domowych i pomocników dozorców domowych, zarabiających w gotówce powyżej zł. 60.— miesięcznie, należy obliczać składki i opłaty na Fundusz Pracy procentowo od faktycznie pobranego zarobku w gotówce z doliczeniem przeciętnej wartości wynagrodzenia w naturze i świadczeń osób trzecich: przeciętną wartość wynagrodzenia w naturze i świadczeń osób trzecich ocenia się w tym wypadku na zł. 30.— miesięcznie.—

UWĄGA: Przy obliczaniu składki i opłaty na Fundusz Pracy za część miesiąca przyjmuje się za każdy dzień pozostawania w zatrudnieniu — 1/30 część składki miesięcznej.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi.

FALALEUM

אידעאלע כארניקעס און וואלינונגען און אויף זומערוואוינונגען צום פרייז פון 50 גר. פאר 1 מ. 100 צמ. איבעראל צו בעקומען.

Mentopinol-Glob

א מיטעל געגען סובאטעס, אסטמא און ליידען פון אטעם-וועגען

„Uniwersal"

היילט רעומאטיזם און שלערליי נערוען-וועהטאגען.

„Hebrolin"

א מיטעל געגען לישאיעס, ענזעמע און הויט-שיילונג.

Bobo - Glob

פודער פאר קינדער.

Proszek „Glob"

בעזייטיגט קאפ-וועהטאג.

עמפפעהלט

Laboratorjum przy Aptece

Dr. Far. ST. TRAWKOWSKIEJ

w ŁODZI.

ראדאמער הילפס=געזעלשאפט אין לאדז

אכטונג! יידען פון ראדאם, אפאטאוו, אסטראוויעץ, אפאטשנא, אדזשי-וואל, ביאלאבזשעג, גלאוואטשאוו, דרילטש, דזשעוויצא, וויערזביצע, וואליאנאוו, זוואלין, זשארנאוו, יעדלינסק, ליפסק, סאנדאמיר, סאלעץ, סקארזשיסקא, סקארשעוו, פשיסוכא, פשיטיק, פשעדבארז, קאזשעניק, קאנסק, קאזאנאוו, ראדאשיץ, שידלאוויעץ און שכנות'דיגע שטעט און שטעטלעך. קומט מאסענווייז פארשרייבען זיך אלס מיטגלידער אין אייער הילפס=געזעלשאפט, שענקעוויטשא 3/5 (פראנט, פארטער), וואס האט די אויפגאבע צו פאר-טיידיגען אייערע אינטערעסען אין לאדז.

דער סעקרעטאריאט איז טעטיג יעדען טאג חוץ פרייטאג און יו"ט פון 8—10 אווענד.

ענטשולדיגונג. דערמיט ענטשולדיג איך זיך פארן אלגעמיינעם בעקלייד-פער. און פארן ה׳ קנאבעל פאר מיינע נישט פאסיגע אויסדרוקען. איך דריק אויס מיין חרטה און פערזיכער, אז מעהר וועט אזעלכעס נישט פארקומען.

פרעסער פון ווייסקאפס ווערקשטעל

יצחק לייב אמופעל

דאס קאנצעסיאנירטע

ביטשריפט=ביורא

פאר אדמיניסטראטיווע ענינים פון

ב. ראזענצווייג, לאדז

מיעלטשארסקעגא (שקאלנא) 6

שרייבט פערשידענע ביטעס, רעקורסען וועגען פארדעטעק אבראטאווי און אדמי-ניסטראטיווע שטראפען ווי אויך איבער-שרייבונגען אויף מאשין.

Dr. med. J. Bette

ספעציאליסט פאר אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

Piotrkowska 6, tel. 144 95 טעל.

נעמט אן פון 8-11 פרי און פון 4-6 אוו.

Dr. med. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 9 - 1 פארמיטאג.

בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

STARSZY FELCZER

B. JOSKOWICZ

Północna 4, tel. 141-86

שטעלט טעגליך פאקען מיט מיט פרישע קראוויאנקע

און גיט אויך ערזיט בעשייניגונגען.

נעמט אן פון 8 - 11 פריה און פון 4—7 נאכט.

Dr. med.

OŁ. ZADZIEWICZ

ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז, אויערן און קעהל-קאפף-קראנקה.

Piotrkowska 164

tel. 125-26.

נעהמט אן פון 4 ביז 8 אווענד.

Dr.

S. Kantor

ספעציאליסט פאר הויט און ווענע-רישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוועכע וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129=45

נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8–2 נאכמ. פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזען.

Poradnia

WENEROLOGICZNA

הויט און ווענערישע קראנקהייטען

איז געווארען איבערטראגען

אויף 2 זשעלאנא 2

(פיעטריקאווער 47)

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד, זונטאג און הגאות פון 9–2 מיטאג.

א וויזיט 3 זל.

פון 11–1 מיטאג און פון 3–4 נאכמ. נעמט אן א פרוי=דאקטאר.

Dr. med.

WIKTOR MILLER

choroby wewnętrzne

spec. CHOROBY REUMATYCZNE

i ARTRETYZM, fizykalna terapja

przeprowadził się **Al. Kościuszki 13**

przyjmuje od 4—6.

Leczn. „VITA" 12—1, tel. 146-11.

געגען שווייס פון פיס

נוצט נאר דעם שוין זייט 25 יאהר בע-וואוסטען פראשעק פלאסטער ראדיקאל פרייז 20 און 30 גראשען. צו בעקומען ביי די צייטונגס-פערקויפער: פיעטריקאווער 10 און קאנסטאנטינער 12.

ארטאפעדישע אנשטאלט

ר. קאוואלסקי,

11 ליסטאפאד 26, טעל. 132-59

ווי אויך דער זוהן ז. קאוואלסקי, פעטריקאווער 62 טעל. 243-93 — עלטסטע ארטאפעדישער אנשטאלט גע-גרינדעט אין יאהר 1895 עמפפעהלט פאר קראנקע אויף ברוכען, גארטעמען אויף זעמטליכע פערקרימונגען פון רוקען-ביין, אלערליי ארט פראטעזען אויף פיס און הענד, אויף פערשידענע פערקריפלונגען, נאך-אפעראציאנס-בויך-פאסען אויף נערקעס, אויך אראפלאזען זיך פון מאגען ווי או ך אנלאגען אויף פלאטפוס א. ז. וו.

דער אנשטאלט ווערט אנגעפיהרט אונטער דער פערזענליכער פאכמענישער לייטונג. צאהלרייכע דאנקזאגונגען פאר גענצ-ליכע אויסקורירונג פון פערעלטערטע פערקריפלונגען.

LECZNICA

chorób

uszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען

עס ארדינירען די דאקטוירים:

Dr. IMICH, Dr. WOŁYNSKI

PIOTRKOWSKA 55

fr. I p., tel. 174-74.

פארמעטע אבראטאווי

אדוואקאטיעס וועגען פארדאטעק אבראטאווי, שרייבט

דאס קאנצעסיאנירטע

ביטשריפט=ביורא

פאר אדמיניסטראטיווע און געריכטליכע ענינים פון

י. ח. בוזין,

לאדז, אגראדאווא 3

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען		
אין טעקסט—40	60—	4
נאכ'ן טעקסט—12	18—	

ליסטער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 1 וכטאג א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פאהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצואהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און פאר מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנט-ווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און פאר נאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

דאס יודישע וויען מיט 40 יאהר צוריק

פערזענליכקייטען און געשטאלטען

פון ראובן בריינין.

דאָס יודישע וויען פון פאַר עטליכע און פערציג יאָהר צוריק וואו איך האָב געלעבט פון סעפּטעמבער 1890 ביז פעברואַר 1896, איידער איך האָב זיך איבערגעקליבען קיין בערלין, — אַלזאָ דאָס יודישע וויען פון די 90־גער יאָהרען אין אַלע היבזיכטען, איז פערהאַלטען אין מיין געדעכעניש.

דאָס זענען געווען די בליהונגס־יאָהרען אין אַלע היבזיכטען, פאַרן ווינער יודענטום.

איך האָב באַלד דאַן געטראָפען אין וויען, ביים לעבען, דעם הויפּט־ראַבינער דר. אהרן יעלינעק, וועלכער איז געווען אין יענער צייט נישט נאָר דער גרעסטער בימה־רעדנער, וואָס די יודישע וועלט האָט געהאַט, אָבער אויך דער לעבעדיגסטער, פיל־זייטיגסטער און גלענצענדיגסטער גייסט פון דער מערב־אייראָפּעאישער יודישער וועלט.

צו באַקומען אַ געוויסען באַגריף פון דעם פּלאַץ וואָס וויען האָט דאַן פערנומען אין דער וועלט פון יודישער וויסענשאַפט (חכמת ישראל) וועט זיין גענוג צו דערמאָנען עטליכע נעמען: די צוויי לעקטאָרס פונ'ם בית־המדרש רבי אייזיק הירש ווייס און רבי מאיר פרידמאַן (איש־שלום), דער ערשטער — אַלס גרעסטער אויטאָריטעט אויף דעם געביט פון תורה שבעל פה און אַלס דער מחבר פון „דור דור ודורשיו" און דער צווייטער אַלס דער בר־סמכא אויף דעם געביט פון אגדה.

אַ מערקווירדיגע ערשיינונג צווישען די דעמאָלסדיגע (חכמי ישראל) אין וויען איז געווען דער רעקטאָר פונ'ם טעאָלאָגישען ראַבינער סעמינאַר דר. אריה שוואַרץ, וועלכער האָט זיך ספּעציעל בעשעפטיגט מיט דער מאָדערנער אַסטראָנאָמישער וויסענשאַפט צוליב זיינע פאָרשונגען אויף דעם געביט פון קידוש החודש און צוליב די רעכנונגען פון תקופות און מולות.

זיין ביישטייער צו דער ענטוויקלונגס־געשיכטע פון דער הלכה, זיינע ווערק איבער בית־שמאי און בית־הלל, און זיין שטודיען [illegible] ווערק איבער דער תלמודישער „גזירה שוה" זענען אייביג אין זייער אַרט.

אַלס איינזאַמער פריידענקער און שפּינאָזיסט, האָט דר. שלמה רובין געלעבט פערשטופּט און אַוועקגעזעצט, אָפּגעזונדערט פון דער וועלט, נישט קוקענדיג אויף זיין הויכען עלטער, האָט ער דאָך נישט אויפגעהערט צו שרייבען זעלבסטשטענדיגע ווערק אָדער צו מאַכען איבערזעצונגען פון מאָדערנע וויסענשאַפטליכע ווערק און צו באַקעמפען די טראַדיציאָנעלע רעליגיעזע אַנזיכטען פונ'ם אַלטמאָדיש־קאָנסערוואַטיווען יודענטום.

ווייטלעבישע אַזוי פּראָדוקטיוו און אַזוי פילזייטיג ווי עס איז געווען רובין, איז געווען שמואל הלוי מאַדליבגער, אויך אַ גאַליציאַנער פון געבורט און כמעט פונ'ם זעלבען עלטער ווי רובין. אָבער דערפאַר טיפזיניגער, פאַכמענישער און מעטאָדיש־וויסענשאַפטליכער אַלס דער לעצטער. זיין ווערק אין העברעאיש „חיי אריסטו" אַריסטאָטעלס ביאָגראַפיע און פילאָזאָפיע און פערגלייך מיט די פילאָזאָפישע אַנזיכטען פון די ערשטע חכמי ישראל פון דער ביבלישער עפּאָכע ווי אויך פון דער משנה און תלמוד־צייטען איז אַ גרינטליכע אַבהאַנדלונג אויף דעם פילאָזאָפישען געביט.

אַ צייט לאַנג האָט מאַדליבגער געקעמפט געגען ערנסט רענאַן און זיינע אַנזיכטען וועגען דער סעמיטישער ראַסע.

דער גאַליציאַנער תלמיד חכם האָט אַריינגעטראָגען ריסען דעם געפייאַלען פראַנצויזישען געלערנטען אין דער פראַנצויזישער שפּראַך, וועלכער דער אויטאָדידאַקט האָט פון זיך זעלבסט געלערנט, מאַדליבגער, האָט פולשטענדיג און קאָרעקט בעהערשט.

צווישען די יוגנטליכע יודישע געלערנטע אין דער דעמאָלטדיגער וויען האָט זיך דער דר. אַדאָלף ביכלער, אַ געוועזענער תלמיד פונ'ם בית מדרש הרבנים אין בודאַפּעשט, גאַנץ בעזונדערס אויסגעצייכנט און איז אויפגענומען געוואָרען אַלס פּראָפעסאָר אים איזראַעליטישען טעאָלאָגישען לעהר־אַנשטאַלט, אונטער דער פירערשאַפט פון דר. שוואַרץ.

דר. ביכלער איז בעקאַנט געוואָרען נאָך אין זיין יוגענטליכער עפּאָכע, אַלס גרינטליכער פאָרשער פון די יודישע סעקטען אין דער צייט פון פאַר דעם חורבן פונ'ם ערשטען בית המקדש. בעזונדערס אָריגינעל און ביי זיך זענען געווען זיינע וויסענשאַפטליכע אַרבייטען וועגען דעם גרויסען און קליינעם סנהדרין. ער האָט זיך אויסגעצייכנט מיט זיין אויסערגעוועהנליכען פלייס, מיט זיין בעשטימטקייט און אומאָפּהענגיגקייט פון אַנדערע פאָרשער אויף דעם געביט.

אַלס אָריגינעלער פאָרשער אויף פערשידענע געביטען אין דער יודישער וויסענשאַפט האָט דאַן פערנומען אַן ערשטקלאַסיגען פּלאַץ צווישען די חכמי ישראל אין וויען, אַ רוסישער יוד, אברהם עפּשטיין, אַ געוועזענער סוחר, אַ מיליאָנער, מיט זעהר בעשרענקטע פערזענליכע בעדערפענישען.

בעקאַנט געוואָרען אין דער יודישער וויסענשאַפטליכער וועלט איז ער דורך זיין ספר „אלדד הדני". דאָס איז אַ מיטעלאַלטערליכער רייזע־בוך אין וועלכען דער פערפאַסער אלדד הדני גיט איבער אַ בעריכט וועגען די צעהן פערשוואונדענע שבטים און וועגען זייערע רעליגיעזע מנהגים.

אין יענע יאָהרען, וואָס איך שילדער דאָ, האָט דר. יוסף בלאָך, דער רעדאַקטאָר פון דער „עסטרייכישער וואָכענשריפט" און דאַן דער איינציגער גאַליציש־יודישער דעפּוטאַט אין דעם ווינער פּאַרלאַמענט, געשפּילט אַ גרויסע ראָלע אין ווינער געזעלשאַפטליכען לעבען.

דער טעמפּעראַמענטפולער פּאָליטיקער און דער פלאַם־פייערדיגער קעמפער געגען די אַנטיסעמיטען אין וואָס פאַר אַ מאַסקע זיי האָבען זיך נישט פערשטעלט, האָבען אין איהם פערטונקעלט, ווען נישט אין גאַנצען דערשטיקט דעם יודישען געלערנטען.

מיטן אויפקום פון דער נאַציאָנאַל־ציוניסטישער בעוועגונג אין עסטרייך, בעזונדערס נאָך דער ערשיינונג פון [illegible] הערצל, — האָט זיך [illegible] דער

פריהערדיגער גלאַנץ און צויבער, וואָס זענען געווען פערבונדען מיטן נאָמען בלאָך.

עס מוז דאָ געזאָגט ווערען, אַז אין די לעצטע פופציג יאָהר איז דר. בלאָך געווען דער איינציגער יודישער פערטרעטער אין עסטרייכישען פּאַרלאַמענט, וועלכער איז געווען בעוואָפענט מיט דער רייכער [illegible] תלמודישער, יודישער און מיט די קענטענישען פונ'ם אַלטען יודענטום.

* * *

מיט עטליכע און פופציג יאָהר צוריק האָט אָנגעהויבען אויפצושטייגען דער שטערן פון וויקטאָר אַדלער, אַלס דער הויפּט־פיהרער פון דער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער בעוועגונג אין עסטרייך.

עס איז דאַן געווען דער פריהלינג פון דער בעוועגונג, מעהר ראָמאַנטיזם און אידעאַליזם, אַלס פּראָזע און רעאַליטעט. אַלס זאַכליכקייט, מעהר צוקונפט־מוזיק אַלס געגענוואַרט־פּאָליטיק.

וויקטאָר אַדלער'ס, אַ סאָציאַליסטישע רעדע האָט אָפט געקלונגען ווי אַ לירישע געדיכט.

נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס ער איז געווען גאַנץ ווייט און פרעמד פון זיין יודישער אָפּשטאַמונג און פון וועלכע עס איז יודישע אידעאַלען, איז דאָך זיין קאָמפּליציערטקייט, זיין גייסטרייכער וויץ, און זיין שאַרפע איראָניע געווען עכט יודיש, ווען אפילו אומבעוואוסט.

וויקטאָר אַדלער האָט נישט נאָר שעהן און חנעוודיג גערעדט (אפילו זיין שטאַמלען, זיין זאַ־איקען, האָט איהם צוגעגעבען אַ געוויסען רייץ) ער האָט אויך שעהן געהאַנדעלט.

אַלס דער בן־יחיד פון אַ זעהר רייכען יודישען פאַבריקאַנט, האָט ער די גרויסע ירושה פון זיין פאָטער אַוועקגעשענקט אין גאַנצען דער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער פּאַרטיי. זיין חיונה פאַר זיין פאַמיליע האָט ער בצמצום געצויגען פון זיין מעדיצינישער פּראַקטיק. זיין הכנסה אַלס דאָקטאָר מעדיצין איז געווען זעהר בעשרענקט, ווייל אַן אָרעמען אַרבייטער האָט ער קורירט אָהן געלד.

* * *

אין יענער צייט האָט פערנומען דער יודישער שוישפּילער זאָנענטהאַל דעם ערשטען פּלאַץ אין בורג טעאַטער.

זאָנענטהאַל איז געווען אַ ביהנע־קינסטלער פון גאָטס־גנאַדען. זיינע ראָלען אַלס נאַטאַן דער ווייזע און אַלס שיילאָק האָט איהם קיינער נישט געקאָנט נאָכמאַכען.

ביי דער שאַפונג פונ'ם יודישען מוזעאום אין וויען האָט זאָנענטהאַל זעהר פיל בייגעטראָגען.

צו יענער צייט אין די ערשטע ניינציגער יאָהרען פון פאַריגען יאָהרהונדערט האָבען צוויי יודישע אַרכיטעקטען פערנומען דעם ערשטען פּלאַץ אין דעם אויפבוי און פערשענערונג פון וויען. דאָס זענען געווען: ווילהעלם סטיאַסני און אָסקאַר מאַרמאָרעק.

דער ערשטער סטיאַסני, האָט זיך בעקאַנט געמאַכט דורך זיינע מאָדערנע עפענטליכע בנינים.

דער צווייטער, מאַרמאָרעק איז פּאָפּולער געוואָרען דורך זיין „אַלט ווין" וואָס ער האָט העכסט קינסטלעריש אויפגעפיהרט אין פּראַטער, אין יאָהר 1893.

אויך אין דער מעדיצין־וועלט פון וויען, וועלכע האָט פערנומען איינע פון די ערשטע פּלעצער אויף דער וועלט אין אייראָפּע, האָבען די יודען געשפּילט אַ בעדייטענדע ראָלע אַלס פּראָפעסאָרען אין דעם ווינער אוניווערזיטעט און אַלס פּראַקטיקער.

צו יענער צייט האָט זיך אויסגעצייכנט דער פּראָפעסאָר בענעדיקט (דער ברודער פונ'ם דאַמאָלדיגען הויפּט־רעדאַקטאָר און אַרויסגעבער פון דער „נייער פרייער פּרעסע") אַלס אַ פּראַקטישער נערווען־דאָקטאָר, אַלס פּסיכיאַטער.

בענעדיקט איז געווען אַן אמת'ער יודישער פקח און אַן אויסגעצייכנטער מענשען־קענער.

דער פּראָפעסאָר פון אַנאַטאָמיע דר. צוקערקאַנדל האָט געצויגען די גרעסטע צאָהל פון צוהערער, ער איז געווען אַן אומפערגלייכליכער לעהרער אויף זיין געביט. זיינע פאָרלעזונגען און מאַטעמאַטישע אילוסטראַציעס איבער טויטע קערפּערס פלעגען בעצויבערן די סטודענטען מיט זיינע גייסטרייכע בעמערקונגען און ציטאַטען פון דער שעהנער ליטעראַטור.

דער פּראָפעסאָר פּאָליצער איז געווען דער בעקאַנטסטער אויערען־דאָקטאָר און קונסט־קענער. ער איז געווען דער הויפּט איניציאַטאָר פונ'ם יודישען מוזעאום, וועלכען ער האָט געשענקט זעלטענע בילדער פון זיין זעהר רייכער בילדער־גאַלעריע. דער פּראָפעסאָר איז אויך געווען בעקאַנט אַלס דער גרעסטער מאַגען־דאָקטאָר.

דער פּראָפעסאָר פון אָריענטאַלישע שפּראַכען אין דער ווינער אוניווערזיטעט דוד היינריך מילער, אַ געוועזענער ישיבה־בחור און זיין גאַליצישער שטעטעל בוטשאַטש, איז געווען צו מיין צייט דער דעקאַן פונ'ם פילאָזאָפישען פאַקולטעט.

* * *

פון אַלע פערזאָנען, וואָס איך האָב אין דעם אַרטיקעל אָנגערופען מיט זייערע נעמען, איז קיינער נישטאָ מעהר צווישען די לעבעדיגע.

מיט זייער אַוועקגעהן פון אונז איז פערשוואונדען געוואָרען די איינגעאַרטיגע געשטאַלט פון דער אַמאָליגער יודישער וויען.

מאביליזאציע פון ארבייטער

פאר פעלד־ארבייט פון ארץ ישראל

(ספעציעלע קארעספאנדענץ)

דעם אַרטיקעל שרייב איך אין דער קאָלאָניע כפר־סבא, אין דעם אַרבייטער קאָאָפּעראַטיוו „הכובש". כפר־סבא איז איינע פון די גרעסטע קאָלאָניעס אין שרון, אַ עטליכע און צוואַנציג קילאָמעטער פון תל־אביב. דאָ איז די נייע גרויסע יודישע פּלאַנטאַציעס, וואָס איז אויסגעוואַקסען פאַר די לעצטע אַכט–ניין יאָהר. די קאָלאָניע כפר־סבא אַליין איז גראָד עלטער, זי עקזיסטירט שוין פון פאַר דער וועלט־מלחמה און האָט אַ שטיקעל געשיכטע, אָבער זי איז געוואָרען דאָס, וואָס זי איז איצט, ערשט מיטן אויפבליהען פון דער נייער גרופּע פּלאַנטאַציעס וועלכע רינגלען זי אַרום פון אַלע זייטען, — אַרום אַ צוויי צעהנדליג קלענערע און גרעסערע ישובים.

וואָס טו איך עפּעס אין כפר סבא, און נישט אין דער רעדאַקציע פון „דבר", אין תל אביב? איז דער תירוץ אַז מען האָט מיך מאָביליזירט צו דער אַרבייט אין ארץ־ישראל. עס איז סעזאָן אַרבייט אין ארץ־ישראל מען מוז פערענדיגען אַראָפּנעהמען די פּאָמעראַנצען פון די בוימער, און מען מוז אויסגראָבען די ערד צווישען די בוימער און צוריכטען די ערד צום בעוואַסערען. מען דאַרף האָבען אַרבייטס־הענט און קיין אַרבייטער זענען נישטאָ, עס קלעקען נישט קיין פרייע הענט, און עס איז נישטאָ ווער עס זאָל טון די אַרבייט. דעריבער ווערען אַלע שטאָט־מענשען פערוואַנדעלט אין ערד־אַרבייטער.

און די מעשה דערפון איז נישט איינפאַך. עס איז דאָ פאַראַן ווי מען זאָגט, אַ מעשה בתוך מעשה, אַ געשיכטע אין אַ געשיכטע, און אַזוי הויבט זיך דאָס אָן.

דער אָנהויב איז אַ פּאָליטישער. מיט פינף מאָנאַטען צוריק האָט די יודישע אַגענץ געפאָדערט פון דער רעגירונג פינף און צוואַנציג טויזענד סערטיפיקאַטען, ערלויבענישען פאַר אַרבייטער אַריינצוקומען אין לאַנד. די רעגירונג האָט געגעבען נאָר אַ פינפטעל פון דער געפאָדערטער צאָהל. די צאָהל, וואָס די „אַגענץ" האָט געפאָדערט איז געווען אויסגערעכנט אויף די אַרבייטס־מעגליכקייטען, וואָס זענען פאַראַן אין לאַנד. האָט זיך טאַקע אַרויסגעוויזען, אַז, ווייל די רעגירונג האָט אויף אַזוי פיל פערקלענערט די צאָהל פעהלען טאַקע אויס אַרבייטער. נישטאָ קיין אַרבייטער אין לאַנד. די עקאָנאָמישע מעגליכקייטען פון לאַנד האָבען זיך שטאַרק פונאַנדערגעוואַקסען און די יודישע ווירטשאַפט פאָדערט נייע מענשען אין די צעהנדליגער טויזענטער. אמת, דער יודישער ישוב און ממילא אויך דער אַרבייטער־ישוב האָט זיך דאָס יאָהר פערגרעסערט מיט באַהענט צו פופציג טויזענט נפשות. אָבער דאָס איז נאָך ווייט נישט גלייך צו די עקאָנאָמישע מעגליכקייטען, וואָס די יודישע ווירטשאַפט שאַפט אין לאַנד. מען האָט געקאָנט אַרייננעהמען ווייניגסטענס נאָך צוואַנציג טויזענד יונגע אַרבייטער און אַז אין פּוילען, ליטע, רומעניען, דייטשלאַנד און עסטרייך זענען פאַראַן יודישע יוגנטליכע און וואַרטען אויף אַ וויזע צו קומען קיין פּאַלעסטינע, איז דאָך אַלעמען בעקאַנט.

וואָס בעהעלט מען אַרבייטער?

דאָס איז אַ העקליכע פראַגע. קיין יודישע אַרבייטער, וואָס האָבען נישט קיין בעשעפטיגונג זענען נישטאָ אין לאַנד. ברענגען זיי אויף דער גיך פון אויסלאַנד, [illegible] פון חלוצים אין פּוילען, ליטע א.א.וו. איז אוממעגליך. בלייבט איבער אַוועקגעבען אַט די גאַנצע פאָרם אַרבייט אין די הענט פון אַראַבישע אַרבייטער, פאַר דעם אַרבייטס־געבער איז דאָס אַ געווינס, אַראַבישע אַרבייטער קאָסטען ביליגער, זיי זענען נישט אָרגאַניזירט. מען קען זיי בעסער עקספּלואַטירען.

אָבער, ערשטענס, בויען מיר דאָ אַ יודישע ווירטשאַפט, אַ נייעס יודישעס לעבען און די גרונד־געביטען פון עקאָנאָמישען לעבען מוזען ליגען אין די הענט פון יודישע אַרבייטער. ווייל אויב אונזער אַרבייט האָט דאָ אַ בעדייטונג ווערט, איז דאָס בלויז דערפאַר, וואָס מיר שאַפען דאָ אַ נייעס עקאָנאָמישען יודישען לעבען, וואָס די יודישע אַרבייט איז דער פונדאַמענט, אויף וועלכען די גאַנצע געבייד דאַרף אויסגעבויט ווערען. מיר שאַפען דאָ דאָך אַן אַרבייטס־פּלאַץ פאַר [illegible] אַרויסגעשטויסענע פון דער אַרבייט אין דער גאַנצער וועלט. ווייל וואָס פאַר אַן אינטערעס האָט די יודישע געזעלשאַפט אין דעם, וואָס, לאָמיר זאָגען, עטליכע יודישע פּלאַנטאַטאָרס האָבען אַ גוטען איינקונפט פון זייערע פּלאַנטאַציעס, וועלכע ווערען בעאַרבייט דורך נישט־יודישע אַרבייטער?

אָבער אַ גאַנץ אַנדערע בעציהונג האָבען מיר צו יעדען יודישען פּרדס וואָס אַ יודישער פּלאַנטאַטאָר שאַפט ווען ער לעבט איהם זאָלען זיך יודישע אַרבייטער און לעבען פון זייער אַרבייט. אַזאַ פּרדס גיט די מעגליכקייט די יוגנטליכע אין אַלע אַנדערע לענדער צו קומען אַהער אַרבייטען און פיהרען אַ פּראָדוקטיווען לעבען.

עס איז געווען אַ פראַגע פון היטען אַרבייטס פּלעצער פאַר נייע יודישע איינוואַנדערער, דער געגענט שרון איז אויפגעבויט געוואָרען דורכאויס פון יודישע אַרבייטער, עס האָט געקאָסט דעם יודישען אַרבייטער גענוג קרעפטען איינצוהאַלטען אַט די פּלעצער, זיי זאָלען נישט פערפאַלען ווערען מיט ביליגע נישט־אָרגאַניזירטע אַרבייטער, עס איז געווען אַ שווערער אונבאַהויפּטליכער קאַמף, וואָס דער יודישער אָרגאַניזירטער אַרבייטער האָט געפיהרט און פיהרט אויך איצט מיט גרויס אָנשטרענגונג און מיה ווייל דער יצר־הרע צו בענוצען זיך מיט אַ ביליגען אַרבייטער איז ביי דעם קאַפּיטאַליסט זעהר שטאַרק.

אום צו בערוהיגען פיל יודישע „גוטע" הערצער, וואָס זאָרגען פאַר דעם אַראַבישען אַרבייטער, וועלכען דער יודישער אַרבייטער שטופּט כלומרשט אַרויס פון זיינע פּאָזיציעס, מוז איך צוגעבען, אַז אויך אַראַבישע אַרבייטער, וואָס זענען אַרבייטסלאָז זענען אין לאַנד נישטאָ. עס קומען אין לאַנד אַריין טויזענטער אַרבייטער פון חוראַן און פון נאָך ווייטערע ריגיאָנען פונ'ם אַראַבישען מדבר. און די געפינען דאָ אַן אמת'ע גאָלד־גרוב, דער אַראַבישער דאָרף האָט אויפגעהערט צו זיין אַ קוואַל פון ביליגע לויף־אַרבייטער. דער דאָרף דאַרף האָבען די אַרבייטער פאַר זיך, ווייל אויך אַראַבער פלאַנצען אָראַנזשען־גערטנער.

אָבער, פערשטעהט זיך, פון אויסער די גרענצען פון פּאַלעסטינע, קען מען אָפּזוכען אַראַבישע אַרבייטער, ווילדע בעדואינער וואָס וועלען קומען און פערנעמען די פּלעצער אין שרון, און אויב מיר וועלען טאַקע אַזוי טון, וועט באמת די פראַגע פון אַרבייט געלעזט ווערען, אָבער פאַר יודישע אַרבייטער וועט מעהר אין די יודישע דערפער קיין פּלאַץ נישט זיין.

האָט די סאָציאַליסטישע פּאַרטיי אויפגעפאָדערט אַלע איהרע מיטגלידער זיי זאָלען אַרויסגעהן צו דער סעזאָן אַרבייט אין שרון, יעדער מיטגליד אויף ווייניגסטענס דריי טעג.

אַזוי האָט אויך די עקזעקוטיווע פון דער הסתדרות, די סאָציאַליסטישע [illegible] געפאָדערט פון איהרע מיטגלידער, דאָס אַרויסגעהן צו [illegible]

געהן צו דער אַרבייט זענען מחויב אַלע, דער פאַבריק־אַרבייטער ווי דער אָנגעשטעלטער, אַ בעזונדערען רוף האָט די עקזעקוטיווע געגעבען צו די אַרבייטער־דערפער אין עמק הירדן און עמק יזרעאל. די זאָלען אַרויסשיקען וויפיל עס איז נאָר מעגליך אַרבייטער אין שרון. אויך ביי זיי איז דער סעזאָן, אָבער דער קאַמף פאַר אַן אַרבייטס־פּלאַץ פאַר דעם קינפטיגען יודישען איינוואַנדערער אין שרון שטעהט איצט אויף דעם ערשטען אָרט.

אַלזאָ, אַ מאָביליזאַציע צו אַרבייט אין דא"ף.

דער רוף גייט דורך יעדען ווערקשטאַט און יעדער פאַבריק, און עס מוז געזאָגט ווערען צום גרויסען רוהם פון די פּאַלעסטינער אַרבייטער אַז דער אַרוף איז [illegible], עס זענען געווען טעג ווען גאַנצע פאַבריקען זענען אָפּגעשטעלט געוואָרען, אַזוי ווי אין אַ גענעראַל־שטרייק, קיין מאַשין האָט קיין קלאַפּ נישט געטון, און קיין רעדעל האָט זיך נישט געדרעהט. אַלע זענען אַוועק צו דער אַרבייט אין שרון.

און נאָך אַ זאַך, די לייטונג פון דער הלאומי האָט אַרויסגעלאָזט אַ צירקולאַר צו אַלע מיטעלשולען, אַז זיי זאָלען בעפרייען די תלמידים פון די העכערע קלאַסען פון די למודים און זיי שיקען צו דער אַרבייט אין דא"ף. דער רוף צו די שולען האָט געפונען אַן אָפּקלאַנג ביי פיל שילער און זיי זענען גלייך אַרויס צו דער אַרבייט.

י. שפּיגעלמאַן.

קלאַנג־קינאָ־טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם
1) מעכטיגער הומאָרפולער פילם, די פרעהליכע קאָמעדיע פון אַלע צייטען א.נ.
א ווייב
אויף איין נאַכט
אין די הויפּטראָלען:
Mary Glory i Rene Lesebyre
2) גרויסע סענסאַצ. דראַמע א. נ.
„Rocambole"
אין די הויפּטראָלען:
R. Norman i Jim Gerrdld
אָנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

האנדווערקעריי און האנדעל

צענטראלער אפמאך צווישען יודישע און קריסטליכע האנדווערקער
וועגען די וואהלען צו דער האנדווערקער-קאמער

די וואהלען צו דער האנדווערקער-קאמער אין לאדז, וועלכע קומען פאר דעם 8 יולי, נעהמען שוין אן רעאלע פארמען.

ס'האבען זיך שוין בעוויזען צוויי פארארדנונגען פון לאדזער וואיעוואדע וועגען צוגרייטען די וואהלען.

די ערשטע פארארדנונג איז נוגע דאס בעשטימען מיטגלידער פאר דער הויפט-וואהל-קאמיסיע אויף דער לאדזער וואיעוואדזטווע, די מיטגלידער אין דער הויפט-וואהל-קאמיסיע און זייערע פערטרעטער וועלען בעשטימט ווערען פון פאלגענדע פאכען:

שניידער, שוסטער, קצבים, טישלער, בעקער, קאוואלעס, פריזיערס און מויערער.

די צווייטע פארארדנונג איז נוגע דאס בעשטימען מיטגלידער אין די קרייז-קאמיסיעס, לאדז און לאדזער פאוויאט געהער צו דער ערשטער קרייז-וואהל-קאמיסיע. צו דער דאזיגער קאמיסיע וועלען געהערען פארשטעהער פון פאלגענדע פאכען: שניידער. פריזיער, שוסטער און קצבים.

צווישען די נישט-יודישע האנדווערקער אין לאדז געהט שוין א פיבערהאפטע צוגרייטונג צו די וואהלען. מען בעשטימט שוין פארשטעהער אין די וואהל-קאמיסיעס, מען צייכענט שוין אן קאנדידאטען אויף ראטמענער א. א.

די לאדזער יודישע האנדווערקער זענען צוריסען, ס'איז אפילו נישט ספרהאן קיין מעגליכקייט זיך צונויפצורעדען.

ווי בעקאנט וועלען אין דער לאדזער האנדווערקער-קאמער געוועהלט ווערען נאר 15 ראטמענער, די איבעריגע 10 וועלען באמינירט ווערען דורכ'ן האנדעלס- און אינדוסטריע-מיניסטעריום.

אין צענטראלען מאסשטאב, דאס הייסט צווישען דער צענטראלער יודישער האנדווערקער-ארגאניזאציע און צענטראלע פוילישע האנדווערקער-ארגאניזאציע איז שוין געשלאסען געווארען אנ'אפמאך, אז אין ערגיץ זאל נישט קומען צו קיין וואהלען און אין אלע קאמערען זאלען ארויסגעשטעלט ווערען איינהייטליכע ליסטעס. דער אפמאך לויטעט אויף דעם אופן, אז אין אלע האנדווערקער-קאמערען פון געוועזענעם קאנגרעס-פוילען זאלען יודען בעקומען 37½ פראצענט פון דער צאהל ראטמענער, אין גאליציען זאלען יודען אויך בעקומען $37^1/_2$ פראצענט ראטמענער, אויף די קרעסען — 40 פראצענט. דער דאזיגער אפמאך דארף אויך גילטען פאר לאדז.

כדי זיך צו פערשטענדיגען מיט די נישט-יודישע האנדווערקער אין לאדז אויפ'ן גרונד פון געשלאסענעם צענטראלען אפמאך, האט דער צענטראלער האנדווערקער-פערבאנד אין ווארשא בעשטימט א קאמיסיע אין די פערזאנען פון אדוו. וויצמאן, געלאסען און מאיר גאלדבערג.

ביז איצט זענען יודען אין ראט פון דער לאדזער האנדווערקער-קאמער געווען פערטרעטען פון פאלגענדע פאכען: קירזשנער, היטעל-מאכער, קאפעלוש-מאכער, איינבינדער, שניידער, בעקער, קאמאשען-מאכער, זייגערמאכער, בלעכער. איצט וועלען ארויספאלען די קירזשנער, קאפעלושימאכער, היטעל-מאכער און איינבינדער.

דאס אלץ זענען בלויז פארבערייטונגס-ארבייטען. עס ווענדט זיך נאך דערין, ווען וועט שוין קומען צו דעם אויסגעבענקטען הסכם צווישען די יודישע האנדווערקער אין לאדז?

דאס גאנצע וועגען פערקויף אויף ראטעס
די רעכט פון פערקויפער און פון קויפער

אין צענטראלען קליינהענדלער פעראיין, מאמארסקא 15, אויף די וועכענטליכע שמועסען אין צווישען אנדערען ארומגערעדט געווארען דער פראיעקט פון געזעץ וועגען ראטעס-פערקויף, וועלכער וועט איינגעשלאסען ווערען אין האנדעלס-קאדעקס.

ארט. 1 פאר. 1 פאר ראטעס-פערקויף ווערט בעטראכט דאס פערקויפען פון בעוועגליכע זאכען, פאר א פרייז, וועלכער זאל אויסגעצאהלט ווערען אין ראטעס, אויב דער חפץ ווערט ארויסגעגעבען דעם קויפער איידער ער ווערט בעצאהלט.

פאר. 2. דאס וואס אויפ'ן פערזיכערען די סומע ווערט געגעבען וועקסלען, שטערט נישט דאס אויסנוצען די דאזיגע פארשריפטען.

ארט. 2 פאר. 1 די פעראנטווארטליכקייט פון פערקויפער פאר פעהלערן קען נישט דורך קיין שום אפמאך זיין בעגרעניצט.

פאר. 2 דער אפמאך קען נישט בעשווערען די פראטענציעס וואס דינען דעם קויפער.

ארט. 3 פאר. 1 דאס איינמאליגע איינמאהנען דעם גאנצען בעטראג אין פאל פון נישט צאהלען די ראטעס, מוז ווערען ספעציעל פארבעזעהען מיט א בעמערקונג אין דעם אפמאך.

פאר. 2 פון דעם דערמאנטען רעכט, קען דער פערקויפער בענוצען נאר אין פאל, ווען ביים אפמאך האט ער דעם קויפער געגעבען א שריפטליכען פארבעהאלט און ווען דער קויפער איז שולדיג מינימום 2 ראטעס, וועלכע בעטרעפען מעהר ווי 1/5 פון דער גאנצער סומע.

ארט. 4 פאר. 1 דער קויפער האט דאס רעכט צו צאהלען די ראטעס פאר'ן טערמין.

פאר. 2 אין פאלען פון בעצאהלען פאר'ן טערמין, האט דער קויפער דאס רעכט אפצושלאגען דיסקאנטא אין דער הויך פון דער דיסקאנטא וואס צאהלט דער „באנק פאלסקי".

ארט. 5 דער פערקויפער קען אנולירען דעם אפמאך נאר דאמאלס, ווען דער קויפער איז שולדיג מינימום 2 ראטעס (אדורכגעלאזט) וועמענס הויך איבערשטייגען 1/5 פון דער גאנצער סומע און דער פערקויפער האט דעם קויפער אויפגעפאדערט און געווארענט, אז ער וועט אנולירען דעם אפמאך.

ארט. 6 פאר. 1 דאס אפנעהמען פון פערקויפער דעם חפץ וועלכער איז ארויסגעגעבען דעם קויפער, ווערט בעטראכט פאר'ן אפטרעטען פון פערקויף.

פאר. 2 דער פערקויפער קען אפנעמען דעם חפץ נאר אונטער די בעדינגונגען אויסגערעכנט אין פאריגען ארטיקעל.

ארט. 7 אין פאל פון אפטרעטען פון אפמאך ווערען די געגענזייטיגע רעכט און פערפליכטונגען פון ביידע צדדים רעגולירט דורכ'ן קאדעקס פון פערפליכטונגען.

ארט. 8 א בעמערקונג אין אפמאך, אז דער קויפער פערלירט, אין פאל פון נישט אויספילען די אויף זיך גענומענע פערפליכטונגען, די רעכט צו די שוין אויסגעצאהלטע ראטעס, אונטערליגט די פארשריפטען פון ענטשעדונגען.

ארט. 9 דער פערקויפער קען ארויסטרעטען געגען קויפער נאר פאר'ן מלוכה'שען געריכט.

ארט. 10 אפמאכען ווייניגער גינסטיגע פאר קויפערס ווי די אויבען אויסגערעכנטע פארשריפטען זעהען פאר זענען נישט גילטיג.

ארט. 11 די פארשריפטען ווערען נישט אנגעוואנדען, ווען דער קויפער איז א רעגיסטרירטער סוחר אדער ווען ער נעמט דאס צום ווידערפערקויף.

---

15 מאי — לעצטער טערמין
אויף אריינטראגען רעקורסען בנוגע דעם אומזאץ-שטייער

לויט'ן געזעץ פון אומזאץ-שטייער, דינט דאס רעכט יעדען בע'עולהטען שטייער-צאהלער אפצוגעבען א רעקורס צו דער אפעלאציע-קאמיסיע דורכ'ן שטייער-אמט. דער לעצטער טערמין פון אנגעבען רעקורסען ענדיגט זיך דעם 15 מאי ד. י.

פאר'ן אפגעבען דעם רעקורס איז דער שטייער-אמט פערפליכטעט צו געבען מינדליכע אינפארמאציעס וועגען די יסודות, אויפ'ן סמך פון וועלכע ס'איז בעשטימט געווארען דער בצטרעפענדער אומזאץ (ארט. 30 פון געזעץ וועגען אומזאץ-שטייער).

אין רעקורס דארף יעדער בעוולה'טער שטייער-צאהלער פערלאנגען, דאס אויפ'ן סמך פון ארט. 90 פון געזעץ וועגען אומזאץ-שטייער, זאל ער ארויסגערופען ווערען אין דער אפעלאציע-קאמיסיע, צו געבען מינדליכע דערקלערונגען ביים בעטראכטען זיין רעקורס.

אויב ווער פון די מיטגלידער האט נאך נישט דערהאלטען דעם צאהלונגס-נאקאז, דארף ער זיך תיכף ווענדען וועגען דעם צום שטייער-אמט, ווייל די אחריות דערפאר ליגט אויסשליסליך אויפ'ן שטייער-צאהלער.

דער ענטגילטיגער טערמין אייצוצאהלען דעם אויסגעמאסטענעם שטייער ענדיגט זיך דעם 29 מאי ד. י., ד. ה. 14 טעג נאכ'ן בעלעגען דעם רעקורס. אין משך פון די 14 טעג קען דער בעטרעפענדער שטייער איינגעצאהלט ווערען אהן שטראף-פראצענטער פאר נישט פינקטליך צאהלען. זאיענטשעס קענען דורכ'ן שטייער-אמט אין משך פון די 14 טעג יא געמאכט ווערען.

די בעדייגטע רעקורסען ווערען נאכאמאל בעטראכט דורך די שאצונגס-קאמיסיעס אין פערלויף פון 4 — 6 וואכען, נאכדעם ווערען זיי ערשט איבערגעשיקט צו דער אפעלאציע-קאמיסיע. באלד נאכ'ן בעטראכטען די רעקורסען פון די שאצונגס-קאמיסיעס, קענען שוין די פעראינטערעסירטע בעקומען בעגרעניצט די עקזעקוציע ביז צו דער סומע, וועלכע איז פארגעלעגט געווארען דער אפעלאציע-קאמיסיע דורך דער שאצונגס-קאמיסיע.

שטראפען פאר נישט צופאסען זיך צו די פארשריפטען
וועגען דעם פעטס וואס ענטהאלט די מילך

די סאניטארע קאמיסיעס ביים בעטראכטען די פרובען פון מילך ביים דורכפיהרען די באקטעריאלאגישע פארשונגען בעציהען זיך זעהר ריגאריסטיש בנוגע די האנדעלס-אונטערנעמונגען. נישט איינמאל צוליב דעם נעגאטיווען אנאליז פון דער מילך ווערען די הענדלער בעשטראפט מיט סומעס, וועלכע זענען 15—20 פאכיג גרעסער פון דעם פאקטישען ווערט פון דער מילך. ביים נעמען די פרובען צו דער פראצענטועלער אונטערזוכונג פון פעטס, וואס איז פערהאן אין דער מילך, אין פאל ווען די מילך פערנעמט 0,1 ווייניגער פון פארגעשריבענע 3 פראצ. פעטס, ווענדעט די מאכט אן זעהר גרויסע שטראפען, וועלכע זענען אפט 10-פאכיג העכער פון דעם ווערט פון דער מילך. דערביי דארף אנגעוויזען ווערען, אז נישט קוקענדיג אויף די פילמאליגע בעמיהונגען מצד דעם האנדעל, איז די פראצענטועלקייט פון פעטס אין קיין פאל נישט אפהענגיג פון מסחר.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז דער צענטראלער סוחרים-פעראיין געצוואונגען געווען זיך צו ווענדען מיט אנ'אינטערווענץ. אין פארגעשטעלטען מעמאריאל איז אנגעוויזען געווארען אויף דער גרונדלאזיגקייט פון דער מאכט ביים בעשטראפען די דערמאנטע האנדעלס-אונטערנעמער, עס איז אויך ארויסגערוקט געווארען א פאסטולאט, אז צו די לוסטריר-קאמיסיעס זאלען אויך איינגעלאדען ווערען פארשטייער פון די ארגאניזאציעס פון די מילך-הענדלער.

דאס אנווענדען די פולע נארמע ביים אינדוסטריע-שטייער
אין דער גארן-בראנזשע

די פינאנץ-מאכט שטייט אויף דעם שטאנדפונקט, אז דורך דעם אוועקגעבען דאס גארן צו פארבען ווערט זי שוין איבערגעארבייט, און צוליב דעם ווערט אויסגעמאסטען דער אינדוסטריע-שטייער אין דער הויך פון 2 פראצ. פון דעם דורכגעפיהרטען אומזאץ. וועלכען זיי בעקומען פון פערקויף פון דעם איבערגעפארבטען גארן. היות די דאזיגע שטעלונג מצד דער פינאנץ-מאכט איז נישט קיין גערעכטע, ווייל פארבען גארן איז נאר א צוגרייטונגס-ארבייט, וואס ענדערט נישט טעכנאלאגיש די סחורה, דעריבער קען נישט זיין קיין רייד וועגען איבערארבייטונג. חוץ דעם אז מען זאל בערעכטיגען די רעאליזירונג פון דער אקוצולאציע פון אינדוסטריע-שטייער אין דער טעקסטיל-בראנזשע, איז דורכאויס נויטיג, אז די גרויסע שטייער-בעלאסטיגונג פון גארן זאל פריהער שוין רעדוצירט ווערען.

צוליב דעם האט דער צענטראלער סוחרים-פעראיין אינטערוועני'רט אין פינאנץ-מיניסטעריום אז דורך ארויסגעבען אנ'ענטשפרעכענדען צירקולאר צו די געהעריגע פינאנץ-מאכטען זאל בערעכענט ווערען נאר 1 פראצ. פון דער נארמע ביים אויסמעסטען דעם אינדוסטריע-שטייער פון די אומזאצען ביים פארבען גארן.

ביי וועמען האט מען געמאכט פראטאקאלען
פאר אפען האלטען די געוועלבער נאך 7 אין אווענד?

די פאליצי-ארגאנען האבען נאך דעם 1 אפריל געמאכט פראטאקאלען אין פיל פרוכטען-געוועלבער, וועלכע האבען געהאט אפען נאך 7 א זייגער אין אווענד.

ביי די וועלכע מ'האט געמאכט אזעלכע פראטאקאלען דארפען זיך ווענדען אין סעקרעטאריאט פון צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין, מאמארסקא 15. ווי מען אינפארמירט אונז פון דאזיגען פעראיין וועלען די געמאכטע שטראפען געשענקט ווערען.

פראפעסיאנעלע פאטאגראפיסטן
אין קאמה מיט דער קאנקורענץ פון אמאטארען

צוליב דער שארפער קאנקורענץ, וועלכע ווערט געפיהרט דורך פערשידענע אמאטארען בנוגע די פראפעסיאנעלע פאטאגראפיסטען, האבען די לעצטע זיך געווענדעט מיט א מעמאריאל צום פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערען. אין מעמאריאל ווערט ארומגערעדט די נישט געזונדע קאנקורענץ, וועלכע ווערט געפיהרט דורך פערשידענע אמאטארען מיט היימישע אפאראטען און גאסען-אפאראטען. די פראפעסיאנעלע פאטאגראפען בעטען צו רעגולירען ווער ס'הייסט א האנדווערקער-פאטאגראפיסט און אז זייערע אינטערעסען זאלען געשיצט ווערען.

איבער 5 מיליאן אויף בילדונגס-צוועקען
פערלאנגט דער פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערען

דער פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערען האט זיך געווענדעט צום האנדעלס- און אינדוסטרי-מיניסטעריום 1) וועגען ערטיילען דעם האנדווערק 5,800,000 זלאטעס אויף קולטור און בילדונגס-צוועקען פון די סומען, וועלכע זענען בעשטימט אין ביודזשעט פון האנדעלס-מיניסטעריום, 2) וועגען פערזיכערען דער האנדווערקער-זעלבסטפערוואלטונג דורך ענטשפרעכענדע פארשריפטען אנ'איינפלוס אויפן פערטיילען פון די סומען, וועלכע ווערען גענומען פון פאטענטען פאר די ווירטשאפטליכע זעלבסטפערוואלטונגען.

דער דאזיגער ענין זאל שוין פולשטענדיג ערלעדיגט ווערען אין דער נאהענטסטער צייט.

צוזאמענפאהר פון די שולהעפטען - פראדוצענטען

מיט עטליכע טעג צוריק איז אין לאקאל פון צענטראל-סוחרים-פעראיין אין ווארשא פארגעקומען לויט דער איניציאטיוו פון דער סעקציע פון פראדוצענטען פון שול-העפטען ביים צ.פ.פ. צוזאמענפאהר פון די פראדוצענטען פון שולהעפטען פון די צענטראלע און מזרח-וואיעוואדשאפטען. נאכ'ן ארומרעדען א רייה פראגען, האט דער צוזאמענפאהר אנגענומען א בעשלוס וואס שטרעבט צו פערקלענערן די נישט געזונטע קאנקורענץ ווי אויך צו סאנירען די בעציהונגען, וועלכע הערשען אין דעם בעטרעפענדען האנדעלס-צווייג.